

I nyúucarij tì jaxaj je'ej tì i Jesús tyi'tíj tyaataséjratyej a'íjci i Juan

I nyúucarij tì jin uhuatyóochej

¹ A'íi pu a'íin pué'een i nyúucarij i Dios ti jaaté'exaa a'íjci i Jesús tì ajta Ciriistu' pué'een, ta'aj ij i Ciriistu' huo'taséjratyen a'íimaj i maj jahuiire', je'ej tì jiye'tzín atyojo're'nyesij. Ciriistu' pu'ij séej jo'ta'ítyaca' i tì tajapuá tyi'huiire', tì'ij jaataséjratyen a'íjci i Juan,

² a'íi pu'ij já'mua'ixaatye' i nyúucarij tì a'yan tyi'ja'yájna, ajta tyámua' tyá'mua'reej a'íjci i nyúucarij tì Dios jimi já'ma'can, a'íjna jíme' je'ej tì huaríj i Jesús tì ajta Ciriistu' pué'een.

³ Che' huatóotyamua've'en a'íjna i tì huá'ixaatye' i nyúucaria'ra' i Dios, miche' majta huatóotyamua've'en i maj janamuaj, majta ja'tzaahuatye' a'íjci i nyúucarij, ji'nye pu'ríj tìn a'ájna atyojo're'nyesij tì'ij a'yan tye'mej je'ej tì tyé'yu'si' a'íjci jitze i yu'xarij.

*Juan pu hua'tyojtye' a'íjma i maj jusi'rii i
tyeyúuj tzajta' tì aráahua'puaj tya'rá'asej*

⁴ Nyáaj i nyaj Juan pué'een, nyáaj nu já'muatyojtye' mu siaj arahua'puaquej jusi'rii a'áa tì huataca'aj a Asia. Siata'aj ja'ancuriá'an i tì jin tyámua' tyajamuaatá', ajta jamuaatyápu'a'ryte'en i ja'mua tzajta', a'íjna tì

jájcuaj ímuáj séjria'ca'aj, tì ajta ijíij séejre', ajta jusén jin séeria'aj ta'mej, miche' majta tyámua' jamuáa'uurej i júuricamej i maj aráahua'puaj ará'asej i maj a'áa já'sejre' jo'tij i Dios jo'tyájcaj i ípuárij japua,

⁵ che' ajta a'íin tyámua' tyajamuáacha'iin a'íjna i Jesús tì ajta Ciríistu' pué'een, i tì néijmi'i jin tyámua' een, ajta a'íin pué'een i tì anaquéej huatájuuriaca', ajta a'íjna jin antyúumua'reej tì tyihuo'ta'íjtye'en néijmi'caa i maj tyityatatyíj íiyan i cháanacaj japua. Ciríistu' pu taxie've', ajta juxúure' jin tyu'nájchitaca' tì'ij tajapuá huatányuunyij i tyaj jin ootyá'ítzee i Dios jimi,

⁶ a'íi pu taatá' tyej tyij jamuán tyu'ta'íjtaj, ajta ta'antyíhuo tyej tyij tyu'tyáhuiire'en a'íjci jimi i Dios ra', i tì ajta jajvástara'. Che' a'íin huápu'iij naa huasé'rihua'an, ajta néijmi'i jin tyu'ta'íjtaj jusén jíme'. Che' a'yan tyá'ra'nyij.

⁷ Ciríistu' pu jéetirij jitze aje'cáamej. Néijmi'i mu jaséjran, a'íi mu majta jaséjran i maj jaajé'caj, majta néijmi'i i tyeítyee mati'ij mana'aj pua'máj a'yan séejre' i cháanacaj japua, a'íi mu juyiinyen mati'ij jaaséej. Che' a'yan tyá'ra'nyij.

⁸ "Nyáaj nu a'íin pué'een i ta'nájcaj, nyajta i tu've'tyajtij", a'yaa pu tyí'xaj a'íjna i tavástara', tì ajta Dios pué'een i tì néijmi'i putyí'uurej, i tì ajta jájcuaj ímuáj séjria'ca'aj, ajta i tì jusén jin séeria'aj ja'mej.

Juan pu jaaséej a'íjci i Ciríistu'

⁹ Nyajta nyáaj Juan, i nyaj já'mua'ihuaara' pué'een, nyajta nu jimi séejre' i Jesús a'íj nu jin nyajta ja'mua jamuán tyu'ta'íjtaj i

Dios jimi, nyajta ja'mua jamuán jajpuéetzij na'mej tyej tyij néijmi'i jin tyo'táviicue'. A'ya a nu tyihuó'ixaaj i nyúucaria'ra' i Dios, nyajta jaaxájtaca' je'ej ti huaríj i Jesús, a'íj nu nyij jin a'áa já'nami'huaca'aj jo'tij ja'ráahuachij a jáata' ti a'yan tyaja'rájtyapuaj tijin Patmos.

10 Ti'ij a'ájna putyí'rijcaa mati'ij pua'aj jana'michej i tavástara', a'íj pu i júuricama'ra' i Dios a'yan rájve nyéetzij jimi, nyati'ij nyij jáanamuajri' ti nyahuárita' a'tij ca'nyiin jin naatajé, a'ya pu namuajria'ca'aj ti'ij tipua'aj a'tij ucáajjhua i a'huáj jitze,

11 a'ya pu tyí'nye'ixaatya'ca'aj tijin:

—Ootyéeyu'xaj i yu'xarij jitze je'ej paj tyi'tij tyí'sej, pajta je'en huo'ta'ítyi' i maj arahua'puaquej jusi'rii i Dios jimi, a'áa ti huataca'aj a Asia, a'ájna a Éfeso, Esmirna, Pérgamo, Tiatira, Sardis, Filadelfia, ajta a'ájna a Laodicea.

12 Nyati'ij nyij ooré'nyeeriaca' nyej nyij jaaséej a'tij ti tyí'nye'ixaatya'ca'aj, nyati'ij a'yan huaríj aj nu nyij arahua'puácaa huaséj i cantyíij ti japuan antyítaa á'yij, ajta ooroj jin taavijhuaca'aj,

13 ajta a'ájna jé'ta' jo'tij ja'antyítatzajmee, siij pu a'áa huatyávaaca'aj ti a'yan huasé'rihua'aj ti'ij tyévij, a'ya pu eenye' tyi'tyéchajca'aj cáanarij jime' ti titi'ij, ajta puáasij jin ahuooj'i'ca'ca'aj ti ooroj jin taavijhua.

14 Cuéeinavi'can pu caci'puaca'aj, ti'ij muxáj a'yájna ti'ij ajta huasé'rin i séerij, ajta i ji'sáara' a'ya pu huasé'rihua'aj ti'ij tiéj.

15 Ajta i icájra'an a'ya pu huasé'rihua'aj

ti'ij tyi'tij ti me'estij, huápu'iij pu naa tyi'tyama'astájyi'caa, ajta ti'ij tyi'xajtaca'aj, a'yaa pu namuajria'ca'aj ti'ij jo'tij ja'ancáamui'yej ti tyájujhua'naj ca'nyíin jíme'.

¹⁶ Ajta i jumuáca'ta' pujmua' pu arahua'puácaa i xú'ra'vej iityáaca'aj, ajta i tyényi'tze' pu éejnyinyiica'aj i chúun ti huápu'iij tyi'itzij ajta juxa'aj tya'antámuamuaa. Ajta i nyérima'ra' a'yaa pu tyá'taaca'aj ti'ij i xicáj ti néijmi'i jin eerájxírej.

¹⁷ Nyati'ij jaaséej, aj nu nyij arájvej jo'tij ja'ra'íicajmee, ya cuzáá naamu'. Aj pu'ij a'ínna'ajtamuáriej i jumuáca'ta' ti pujmua' jíme' i jumuáca', ajta a'yan tyinaaté'exaaj tijin:

—Capáj tyi'tziínye'ej, nyáaj nu a'ín pué'een i nyaj anájcaj, ajta i nyaj uvé'tyajtij,

¹⁸ nyajta a'ín pué'een i nyaj júurij. Nyáaj nu huámu'iijcaa, nyajta ijíij nu jusén jíme' júurij. Nyáaj nu a'íjna jin antyínyamua'ree nyaj hue'tyáanaj jo'maj já'cui'nyij, na'ríij nyaj hui'rátoonyij.

¹⁹ Ootyéeyu'xaj i paj perij jaaséej, je'ej ti ijíij tyi'tij tyi'sejre' ajta je'ej ti tye'mej majca'huáyee.

²⁰ A'yaa pu huatóomua'aj je'ej paj tyi'tij tuyu'séj, i xú'ra'vetyee i maj aráahua'puaj ará'asej i paj huo'séj i nyaj hui'tyáaca'aj nyamuáca'ta' pujmua', ajta a'íjna i ti aráahua'puaj ará'asej i ti cantyíij jitzán antyítaa á'yij i ajta ooroj jin taavijhua: I xú'ra'vetyee i maj aráahua'puaj ará'asej, a'íi mu a'ín pué'een i maj tajapuá tyi'hui're' majta a'íjna jin antyúumua'reej mej mij huó'cha'ín i maj jusi'rii i tyeyúuj tzajta',

ajta i ti aráahua'puaj ará'asej i ti jitzán i cantyíij antyítaa á'yi'ij, a'íi pu a'íin tyi'pué'een i tyeyúuj aráahua'puaj ti tya'rá'asej.

2

I nyúucarij ti huata'ityi'huaca' a'íijma jimi i maj Éfeso jóosi'rii

¹ 'Pata'aj a'yan tyaata'ityi' a'íjci i ti a'íjna jin antyúumua'reej ti huó'cha'iin a'íimaj i maj a'áa jóosi'rii a Éfeso ti jime' yee: "A'yaa pu tyí'xaj a'íjna i ti hui'tyáa' i jumuáca'ta' pujmua' i xú'ra'vetyee i maj aráahua'puaj ará'asej, ajta a'áa ja'yi'vej jo'tij ja'antyítáatimee i ti ooroj jin taavijhua.

² Nyáaj nu néijmi'i mua'reej je'ej siaj tyityetyúucha'ij, nyáamua'ree siaj jéehua tyí'muarie' siajta jéehua á'viicue're', siajta quee hua'xie've' i maj je'ej pua'aj tyityetyúucha'ij. Siajta seríj huo'mua'aj i maj a'yan tyúusejrataca'aj maj a'íin pué'een i Dios ti hua'antyíhuoj, ma' ajta quee camu a'íin pué'een, a'yaa xu sij tyihuo'taséjrataca' maj a'íin pué'een i maj tyl'hue'tacaa.

³ Jéehua xu jajxié'vi'ra'aj siaj sij néijmi'i jin tyo'táviicue', siajta a'íjna jin jajpuéetzij, nyejitzé ma'can.

⁴ Nyajta nyáaj nu jamuaeté'exaatye'ej i siaj jin ootyá'itzeerej nyéetzij jimi, a'íjna jime' siaj quee che' a'yan tyl'nyaxie've' siati'ij anaquéej tyl'nyaxie'va'ca'aj.

⁵ A'íj xu jin jo'támua'reej jo'siaj tyl'tij jin jo'tyá'itzee nye jimi, siajta seequéj tyú'mua'tyij,

a'yájna siati'iij anaquéej tyityetyúucha'íica'aj. Ajta tipua'aj sequée a'yan huárinyij, nyáaj nu ja'mua jimi jo'ma'aj na'mej, nyej nyij jamuá'ari' a'íjna i ti antyitátzaj i ti ja'mua jimi séejre', a'yaa nu rinyij tipua'aj sequée seequéj tyú'mua'tyij i Dios jimi.

6 Maj siajta mua'aj, xá'puí' xu ríciij a'íjna jime' siaj quee jaxie've' je'ej maj ríciij a'íimaj i maj a'yan hua'tamuá'muaj tijin nicolaítas, i nyaj nyajta quee nyáaj hua'xie've'.

7 A'íjna i ti iityánamuaj, che' jáanamuaj je'ej ti i júuricama'ra' i Dios tyihuá'ixaatye' a'íimaj i maj jusi'rii i Dios jimi. A'íimaj i maj néijmi'i jin tyu'tyámue'tin, a'yaa nu tyihuo'tá'sij maj jáacua'nyij a'íjna jitze ti séejre' i ciyéj ti jin júurij tá'ra'nyij, a'áa ti ja'távej jo'tij huápui'iij naa jo'éen i Dios jimi."

I nyúucarij ti huata'ítyi'huaca' a'íimaj jimi i maj Esmirna jóosi'rii

8 'Pata'aj a'yan tyaaa'ítyi' a'íjci i ti a'íjna jin antyúumua'reej ti huó'cha'iin a'íimaj i maj a'áa jóosi'rii a Esmirna ti jime' yee: "A'yaa pu tyi'xaj a'íjna i ti a'nájca, ti ajta a'íi pué'een i tu've'tyajtij, a'íjna i ti huamuí' ajta je'en huatájuuriaca'.

9 Nyáaj nu jamua'reej siaj jajpuéjtij, siajta quee je'ej tyéejviicue', maj siajta mua'aj nyéetzij jimi xu chíjtyaanyi'ij pué'een. Nyáaj nu jamua'reej maj je'ej pua'aj tyaja'muaxaj, a'íimaj i maj a'yan tyúusejrataj maj a'íjci jitze ajtyáma'can i Israel, ajta capu a'yan tyi'ja'yájna, sulu a'íi mu a'íin pué'een i tyiyáaru' maj jimi jusi'rii.

10 Caxu tyí'tziin ye'ej je'ej siaj tya'ajpuéetzij xá'ju'un, ji'nye a'íjna i tyiyáaru', a'íí pu séecan mua'ajmaj jamue'tyánasij, a'yaa pu'ij néijmi'caa tyajamuaatyésejra tipua'aj sianá'astijre'ej nusu sequée, siajta tamuáamuata' xicáj jajpuéetzij xá'ju'un. Tyámua' xu néijmi'i jin eenye' siajta tyo'táviicue' nyéetzij jimi, tipua'aj maja-muáacui'nyij, nyáaj nu jamuaatí'tye'sij i cúruun i siaj jin júurij xá'ju'un jusén jíme'.

11 A'íjna i ti iityánamuaj, che' tyámua' tyáanamuaj je'ej ti i júuricama'ra' i Dios tyihuá'ixaaty'e a'íimaj i maj justí'rii i tyeyúuj tzajta': Majta a'íimaj i maj néijmi'i jin tyu'tyámue'tin, capu huá'ci'tyij maj jajpuéetzij muá'ra'nyij matí'ij a'íimaj i maj majtáhua'aj cui'nyij."

I nyúucarij ti huata'ítyi'huaca' a'íimaj jimi i maj Pérgamo jóosí'rii

12 'Pata'aj pajta tyaata'ítyi' a'íjci i ti a'íjna jin antyúumua'reej ti'ij huó'cha'iin a'íijma i maj a'áa jóosí'rii a Pérgamo ti jíme' yee: "A'yaa pu tyí'xaj a'íjna i ti ji'tyéechuij i chúun ti juxa'aj tya'antámuamuaa.

13 Nyáaj nu jamua'reej siaj a'áa jo'cháatimee jo'tij tyejé'ijtaj a'íjna i tyiyáaru', siajta mua'aj sióoche' xu ná'astijre' nyéetzij. Caxu jaatáxaahuataca' siaj nyéetzij ná'tzaahuatye', caxu siajta a'ájna xicáara' jitze ti'ij a'íin séria'ca'aj i Antipas, ti tyámua' éenye'ej nyéetzij jimi, a'íí mu jaajé'caj a'ájna jo'tij tyejé'ijtaj i tyiyáaru'.

14 Maj siajta mua'aj, tyí'tíj xu jin ootyá'ítzeerej nye jimi, a'íí mu ja'mua jimi séejre' i maj ja'astej

a'íjci i nyúucarij i ti jin tyihuá'mua'tyej a'íjna i Balaam, i ti ajta a'yan tyaamuá'tyej a'íjci i Balac ti'ij hue'tzij jin huo'mué'tij a'íimaj i maj Israel jitze ajtyáma'can, mej mij tyú'cua'nyij i cue'ráj i maj tyu'támu'vejritaca' a'íijma jimi i sáanturij, ajta mej mij huóoxana'cire'en.

15 A'íi mu majta ja'mua jimi séejre' i maj quee jaxie've' maj ajtaciinyej a'íjna jitze i huá'yíraj i maj a'yan hua'tamuá'muaj tijin nicolaftas.

16 A'íj xu jin siata'aj siajtáhua'aj ja'antzaahuatye'en i Dios, na'ríij sequée a'yan huárinyij, nyáaj nu ja'mua jimi ja'tanyésij, nyej nyij huo'tanyó'si'tye'en a'íimaj a'íjna jíme' i chúun ti nye tyenyij jitze éejnyinyii.

17 Ajta a'íjna i ti iityánamuaj, che' tyámua' tyáanamuaj je'ej ti i júuricama'ra' i Dios tyihuá'ixaatyé' a'íimaj i maj jusi'rri i tyeyúuj tzajta'. Majta i maj tyu'mué'tin, a'yaa nu tyihuo'tá'sij mej mij jáacua'nyij i cue'ráj ti jútye' já'ma'can, nyajta nu tyetyéj jaatátistej ti cuéeinara', i ti jitzán á'yu'si'ij je'ej ti a'íin jájcuán arí ántyapuaj, ajta quee a'tíj jamua'ree je'ej ti tyé'yu'si', sulu a'íi pu'uj i a'tíj jamua'reej i nyaj jaatátistej a'íjci i tyetyéj."

I nyúucarij ti huata'ítyi'huaca' a'íimaj jimi i maj Tiatira jóosi'rii

18 'Pata'aj pajta a'yan tyaata'ítyi' a'íjci i ti a'íjna jin antyúumua'reej ti huó'cha'iin a'íimaj i maj a'áa jóosi'rii a Tiatira ti jíme' yee: "A'yaa pu tyi'xaj i yójra' i Dios, i ti ajta a'yan eenye' ava'ji'síjmee ti'ij tiéj ti atyúumemej,

ajta me'estíican iira'íicajmee ti'ij coobre maj jacámejri':

19 Nyáaj nu néijmi'i mua'reej je'ej siaj tyi'tíj jin ríciј; nyáamua'ree siaj tyámua' tyúuxie've' siiј ajta siiј, i siaj jitzán tyá'tzaahuatye', siajta huá'huiire' i séecan néijmi'i jin setye'viicue'raj, siajta ijíij, jéetze' xu seríj tyámua' ríciј sequée anaquéej.

20 Ajta a'íi pu quee na'ráanajchij siaj tzáahuaty'i'ra'aj jimi: tyícha'íij a'íjci i íitaj ti a'yan ántyapuaj tijin Jezabel, i ti a'yan tyúuxaj ti i Dios jitze ma'can tyi'xaj, a'íi pu'ij hue'tzij jin tyihuá'mua'tyej i maj nye jimi séejre', mej mij huóoxana'cire'en, majta tyú'cua'nyij i cue'ráj i maj tyu'támu'vejritaca' a'íimaj jimi i sáanturij.

21 Nu'ríj jaatá' ti'ij tyá'antzaahuatye'en i Dios jimi, ajta a'íin capu jaxie've' ti a'yan huárinyij: capu ajta jaxie've' ti jaatapuá'citaj i ti jíme' juxana'cire'.

22 A'íj nu jin a'áan yó'ojrasij utáatzij japua, nyajta a'íimaj i maj jamuán tyu'xána'cirej, aj nu nyij jéehua huápui'ij puéjtzij huo'tá'sij tipua'aj mequee jaatapuá'citaj i maj je'ej jin pua'aj ríciј.

23 Nyajta huá'cui'nyij i yójmua'mua' i íiti', a'yaa mu mij néijmi'i i maj just'rii i Dios jimi tyá'mua'reeren nyaj a'íin pué'een i ti jú'mua'ree je'ej ti a'tíj tyi'mua'tzej i jutzájta', nyajta a'yan tyihuó'tá'sij séej nyajta séej je'ej ti tyi'tíj jin huaríj.

24 Siajta mua'aj mu séecan, mu siaj Tiatira ja'chej, i siaj quee já'astijre' a'íjci i nyúucarij ti hue'tzij pué'een, siajta quee jamua'reej i ti

jéehua huápui'ij juxie've' i tyiyáaru' jimi, a'yaa nu tyajá'mua'ixaatye' nyej quee che' tyi'tíj jin tyajá'mua'ijcatye'en.

²⁵ Siata'aj tyámua' eenye' je'ej siaj tyi'tíj jin ricij, 'asta nyana'aj quee nyajtáhua'aj ya'uvé'nyej.

²⁶ A'íimaj i maj tyu'tyámue'tin, majta móoj a'yan tyámua' tyityetyúucha'ij je'ej nyej nyáaj tyá'xie've', 'asta na'aj quee néijmi'i tye'entyipuá'rej, nyáaj nu huo'ta'sij mej mij tyihuo'ta'íjtye'en a'íjma i maj séej chuej japua jo'cháatimee,

²⁷ ca'nyérij pu jin tyihuo'ta'íjtye'sij, a'yaa pu cha'taj na'aj tyihua'antyipuá'ritye'sij a'íjma i maj jájcha'íire' ti'ij a'tíj ti jaatyátaaraxi'in i xá'rij ti xaríj jin taavijhua, a'yájna ti'ij ajta i nyavástara' nyéetzij tyinaa'íjcaj.

²⁸ Nyajta huo'ta'sij mej mij a'íimaj tátzave'ej muá'ra'nyij ti'ij i xú'ra'vej ti eeré'nyinyii tapuá'risima'caj.

²⁹ A'íjna i ti iityánamuaj, che' tyámua' tyáanamuaj je'ej ti i júuricama'ra' i Dios tyihua'ixaatye' a'íimaj i maj jusi'rii i tyeyúuj tza-jta'."

3

I nyúucarij ti huata'ítyi'huaca' a'íimaj jimi i maj Sardis jóosi'rii

¹ 'Pata'aj a'yan tyaata'ítyi' a'íjci ti a'íjna jin antyúumua'reej ti huó'cha'íin a'íjma i maj a'áa jóosi'rii a Sardis ti jíme' yee: "A'yaa pu tyl'xaj a'íjna i maj jitzán séejre' i júuricama'ra' i Dios

í maj aráahua'puaj ará'asej, tì ajta hui'tyáá' í xú'ra'vetyee í maj aráahua'puaj ará'asej. Nyáaj nu jamua'reej je'ej siaj tyí'muarie', nyajta nu jamua'reej siaj seríj nye jimi mui'chij, tyij majta a'yan tyí'muaxaj yee sióoche' xu júurij.

² Siata'aj atanyéjnye'rej, siajta tyámua' tyú'uurej a'íjci tì óoj ja'mua jimi tyí'sejre', ajta arí tímua' tye'entyipuá'rij, ji'nye a'yaa pu tyí'muasej a'íjna je'ej siaj rícij capu xá'puí' een í Dios jimi.

³ Siata'aj jo'támua'reej je'ej maj tyajamuaamuá'tyej í siaj ja'ancuriáá', siata'aj a'yan huárinyij siajta je'en í Dios jimi ajtyáhuiixi'in. Tipua'aj sequée atanyéjnye'rej, nyáaj nu jo'ma'aj na'mej ja'mua jimi tì'íj náhua'rij, siajta mua'aj caxu jamua'reej a'tzáaj nyaj ja'mua jimi ja'tanyésij.

⁴ Séecan mu ja'mua jimi séejre' í maj quee tyi'tíj jin á'itzeere' í jutzájta', a'íí mu mij nyaj jamuán huací'ca'aj muá'ju'un cuéeinavi'metyu'cháaj, ji'nye a'yaa pu tyihua'tyévijtye'a'íjma.

⁵ A'íimaj í maj tyu'tyámue'tin, a'yaa mu cuéeinavi'can tyi'cháaj muá'ju'un, nyajta quee jo'rio'uunaj je'ej tì ántyapuaj í yu'xarij jitze í maj jitzán á'yu'si'ij a'íimaj í maj jusén jin huatyá'itzeere'ej í Dios jimi, sulu nyáaj nu huo'taxájta í nyavástara' jimi, nyajta a'íjma jimi í maj jimi tyí'huiire' í nyavástara'.

⁶ Ajta a'íjna í tì iityánamuaj, che' a'íin tyámua' tyáanamuaj je'ej tì tyihuá'ixaatye' í júuricama'ra' í Dios a'íjma í maj jusí'rii í tyeyúuj tzajta'."

I nyúucarij ti huata'ityi'huaca' a'íijma jimi i maj Filadelfia jóosi'rii

7 'Pata'aj a'yan tyaaa'ityi' a'íjci i ti a'íjna jin antyúumua'reej ti'ij huó'cha'iin a'íijma i maj a'áa jóosi'rii a Filadelfia ti jime' yee: "A'yaa pu tyí'xaj a'íjna i tyámua' een ti ajta tzáahuaty'i'ra'aj jin tyí'xaj, a'íi pu a'íjna jin antyúumua'reej ti huo'tá'an mej mij a'áa jo'tyájrutyej jo'tij já'sejre' a'íjna i ti jitán eeráma'can i David, tipua'aj a'íin tyaa'antácuunaj, capu i'ríj ti a'tíj tye'tyáanaj, na'ríij a'íin tye'tyáanaj, capu ajta i'ríj ti'ij a'tíj tyaa'antácuunaj:

8 Nyáaj nu néijmi'i mua'reej je'ej siaj ricij, cásí' xaaséj, nu'ríj tyajamua'antácuunyej siaj sij juxáahuaj utyájrutyej, ajta quee i'ríj ti a'tíj tye'tyáanaj, nyáaj nu jamua'reej ti quee jamú'ca'nyisti', siajta sióoche' xu tyá'astíjre' je'ej nyaj tyajamuá'aixaa, caxu ná'xaahuaj.

9 A'yaa nu huá'uurej a'íijma i maj tyiyáaru' jimi jusi'rii, i maj tyí'hue'tacaa a'íjna jime' maj a'yan tyúusejrataj maj Israel jitze ajtyáma'can, a'yaa nu ca'nyérij jin huá'uurej mej mij mujo'vá'ju'un majta je'en tyítunutaxi'in ja'mua jimi, mej mij a'íjna jin jáamua'reej nyej nyáaj já'muaxie've'.

10 Xu'ríj ja'rá'astee je'ej nyaj tyajamuata'iíj a'íjna jime' siaj néijmi'i jin tyo'táviicue'ri', a'íj nu jin nyáaj ja'muacha'iíj na'mej a'ájna xicáara' mati'iíj néijmi'i jajpuéetzij muá'ju'un íiyan cháaanacaj japua, mej mij jáamua'reej i maj a'yan huacháatímee.

11 Jiye'tzín nu yava'cányesij. Tyámua' xu

néijmi'i jin eenye' je'ej siaj seríj tyu'muáriej, caxu tyi'tá'care'en tí'ij a'tíj jamuaanáhue' i siaj seríj jaamué'tíj.

¹² A'íimaj i maj tyu'tyáamue'tíj, a'yaa nu tyihuo'tá'sij mej mij tyityetya'úuj muá'ra'nyij u teyeyúuj tzajta' i nyaj Dios tì ja'a'rij, ajta quee che' a'náj iiráamej, a'íijma nu jitze jo'tyéyu'xaj je'ej tì ántyapuaj i nyaj Dios, nyajta je'ej tì tyaja'ráttyapuaj chájta'najra' i nyaj Dios, a'íjna i Jerusalén tì jájcuaj, tì ajta tajapuá je'cáanyej jo'tíj i nyaj Dios já'sejre', a'íijma nu nyajta jitze jo'tyéyu'xaj je'ej nyaj jájcuán jin ántyapuaj.

¹³ A'íjna i tì iityánamuaj, che' tyámua' tyáanamuaj je'ej tì i júuricama'ra' i Dios tyihuá'ixaatye' a'íijma i maj jusi'rii i teyeyúuj tzajta'."

I nyúucarij tì huata'ítyi'huaca' a'íijma jimi i maj Laodicea jóosi'rii

¹⁴ 'Pata'aj a'yan tyaaa'ítyi' a'íjci i tì a'íjna jin antyúumua'reej tì huó'cha'iin a'íimaj i maj a'áa jóosi'rii a Laodicea tì jime' yee: "A'yaa pu tyi'xaj a'íjna i tì tzáahuatyi'ra'aj jin tyi'xaj ajta néijmi'i tyámua' jin een, ajta a'iin pue'een i tì Dios jamuán néijmi'i tyú'taahuaca' tì'ij na'aj ijíij tì tyi'sejre':

¹⁵ Nyáaj nu néijmi'i mua'reej je'ej siaj tysi'tíj jin ricij. Nyáamua'ree siaj quee ooca'nyáaj sianaataxi'e'vej nyéetzij, caxu siajta ca'nyéjrij jin ná'antzaahuaj. A'yaa pu tyina'rásanajchi siaj ooca'nyáacan jin naa noyojo'mua'raj, na'ríij sequée ca'nyéjrij jin ná'tzaahuatye'ej.

16 Siajta cíi siana'aj tyiná'tzaahuatye', caxu a'yan tyí'huiire' ti'ij jájtyij ti jéehua pístij nusu ti jéehua cimuájraa, a'ij nu jin a'yan já'mua'uurej nyej nyij ca'nyéjrij jin majamúuhua'xij.

17 A'yaa xu tyí'xaj siaj mua'aj chíjtyaanyi'ij pué'een, ti jee jéehua jamuáahuii, ti jee ajta quee tyi'tíj jamuá'itzitye', siajta mua'aj caxu jamua'reej siaj xána'visi', siajta je'ej pua'aj huá'sejratye' i tyeítyee, mua'aj xu quee je'ej tyéejviicue', xa'racúcunyijmee siajta muámua'vi'ijmee.

18 A'íj nu jin a'yan tyaja'muahuavijj siaj nyéetzij jimi jáananan i ooroj ti tiéj jitze juta'huacaa, siata'aj sij ji're'can jíme' huatyoochíjtyaanyi'taj, siajta nyéetzij jimi jáananan i cáanarij ti naa tyí'cueenaa siaj sij a'íjci ucóochejtya'xi'in ti'ij quee séejre' i ja'muatyévij i siaj jatyevi'ra' a'íjci jíme' siaj muámua'vi'ij, siajta nyéetzij jimi jáananan a'íjci i siaj aróohuatye'en i juji'ij jitze siata'aj sij atanyéjnye'rej.

19 A'yaa nu tyámua' tyihuá'ixaatyte', nyajta puéjtzij hua'tá'caa a'íjma i nyaj hua'xi'e've'. A'íj pu jin siata'aj seequéj tyú'mua'tyij, siajta ja'antzaahuatye'en i Dios.

20 Cásí', nyáaj nu eetyéjvee a ti ja'pueertaj nyetye'ejtyato'xa'aj, tipua'aj a'tíj náanamuaj ajta je'en tyina'antácuunye'en, aj nu nyij utyárutyij chi'ra'an tzajta' tyej tyij néemi'ij tyú'cua'nyij.

21 A'íimaj i maj tyu'tyámue'tij, a'yaa nu tyihuotá'sij maj nyajamuan oorá'sej jó'nyaj tyejé'ijtaj, a'yájna nyati'ij nyáaj tyu'tyáamue'tij,

aj nu nyij nyavástara' jamuán huatyéeyixij jo'tij
a'ñin tyejé'ijtaj.

²² Ajta a'íjna i ti iityánamuaj, che' tyámua'
tyáanamuaj je'ej ti i júuricama'ra' i Dios tyi-
huá'ixaatye' a'íjma i maj jusi'rii i tyeyúuj tza-
jta'."

4

Juan pu huo'séj i maj janajchej i Dios u tajapuá

¹ Ti'ij a'yan tye'entyipuá'rej, aj nu nyij
ájnyeeriaca', nyati'ij nyij jaaséj i puéertaj ti
antácuunyica'aj u tajapuá, ajta i nyaj anaquéej
jáanamuajri' i ti naatajé ti ajta a'yan namua-
jria'ca'aj ti'ij a'tij ti ucáajijhua i trompéetaj jitze,
a'yaa pu tyinaaté'exaaj tijin:

—Mujo'té'yi'ij nyata'aj muaataséjraty'e'en je'ej
ti tyi'tij tyúuxie've' ti a'yan huárinyij ma-
jca'huáyee.

² Aj pu'ij i júuricama'ra' i Dios nye jimi
huatyá'itzee, nyajta je'en ipuárij huaséj ti
ujo'tyávaaca'aj u tajapuá, ajta a'tij jitzán hu-
atyácatyii.

³ Ajta a'íjna i ti acájca, a'yaa pu huasé'rihua'aj
ti'ij tyetyéj ti huápui'ij tyá'nachij ti po'vij ajta
ti tyóomuua á'naxcaj, ajta a'yan huasé'rihua'aj
ti'ij siij i tyetyéj ti po'vij jin naa tyí'me'estij,
ajta cu'xa'aj atahuíjca'aj jo'tij jo'tyávaaca'aj i
ipuárij, ti tyama'astájyi'caa huá'ravi'can jíme'
a'yájna ti'ij i tyetyéj i maj a'yan jatamuá'muaj
ti'jin esmeralda,

⁴ ajtahua'aj pu séecan i ipuárij
tya'tavaáatima'caa jo'tij jo'tyéjvee a'íjna i ipuárij

seityéj japuan muáacuaj pu tya'rá'axcaa, majta i huáasij acatyé'tya'ajma'caa i ipuárij jitze, cuéeinavi' mu tyí'chajcaa, majta círuun tyo'carújtya'ajma'caa i jumu'új jitze ooroj ti jin tyí'taavijhua.

⁵ Ajta a'íjna jitze i ipuárij a'yaa mu tyityetyána'axcava'ra'aj majta tyényuuca'aj, ajta a'ájna i ipuárij ti jo'tyéjvee, tatzárij pu aráahua'puaj ataváatima'caa, ajta a'íjna i tatzárij a'íi pu a'íin pue'een i júuricama'ra' i Dios ti aráahua'puaj ará'asej.

⁶ A'ájna jo'tij jo'tyéjvee a'íjna i ipuárij, a'yaa pu éenye'ej huariá'muanyica'aj a chóota' ti'ij tyi'tij ti naa tyí'me'estij ti ajta tátzaj.

Ajta a'ájna jé'ta', jo'tij jo'tyéjvee a'íjna i ipuárij, muáacuaj mu i maj júurij ataváatima'caa, majta jéehua ji'síj hua' jitze séjria'ca'aj, i hua' nyéerimij jitze ajta hua'huarita'.

⁷ Ajta i ti anájcaj a'yaa pu huasé'rihua'aj ti'ij muájyej, ajta i ti je'tyáa'sej, a'yaa pu huasé'rihua'aj ti'ij túuru', ajtáhua'aj i siij ti je'tyáa'sej, a'yaa pu tya'cányeerica'aj ti'ij tyévij, ajta i tu've'tyajtij, a'yaa pu huasé'rihua'aj ti'ij cué'ra'vej ti huatará'raj.

⁸ Majta a'íimaj i maj muáacuaj i maj júurij, a'íi mu aráseej pua'mácan ajta anájma'caaj siij ajta siij, ajta jéehua ji'síj jitzán séjria'ca'aj, jére' ajta tyétye'. A'náj tina'aj mu a'yan tyí'xajtaca'aj majta a'yan tyí'chuiicaca'aj tijin:

Tyámua' pu een, tyámua' pu een, tyámua' pu een
i tavástara',

Dios pu a'íin pué'een i ti néijmi'i jin antyúumua'reej,
a'íi pu anaquéej séjria'ca'aj, ajta ijíij séejre', ajta
jusén jin séeria'aj ta'mej.

⁹ Ajta matí'ijta a'íimaj janajchej i maj muáacuaj, majta tyé'tyojtzi're'ej a'íjci i ti ipuárij jitze acájca, i ti jusén jime' júurij,

¹⁰ a'íimaj i huásij i maj seityéj japuan muáacuaj ará'asej, a'íi mu tyítunutaxij a'íjci jimi i ti ipuárij jitze acájca, majta jaatyánajchij, majta tyu'tátuiire'sij a'íjci jimi i tyuucúrun, majta a'yan tyí'xajtaca'aj tijin:

¹¹ A'yaa pu tyimuaavíjtye' muéetzij, mu paj tavástara' pué'een, pajta taj Dios pué'een, tyej tyij tyimuaatatyójtzi're'en, tyajta muatyáanajchej i paj jin néijmi'i putyí'uurej,

ji'nye muáaj paj néijmi'i tyú'taahuaca', i ti a'yan tyí'sejre',
muáaj paj a'yan tya'ajxié'vi'raca'aj a'íj pu jin néijmi'i tyú'taavijhuaca'.

5

I yu'xarij ti jíri' ti jitzán tyé'yu'si' ajta i canya'aj

¹ Ajta a'íjna i ti acájca i ipuárij jitze, ju-muáca'ta' pujmua' pu ji'tyépójca'aj i yu'xarij ti juxa'aj tyé'yu'si'huaca'aj, ajta arahua'puaquej pu ájvi'tyijhuaca'aj i xíijca jime'.

² Nyajta séej huaséj i tajapuá ti tyí'huiire', a'yaa pu'ij ca'nyiin jin tyu'ta'íhuoj tijin:

—¿A'tanyij quee tyi'tij jin á'itzeere' ti'ij ja'ajsújtza'naxi'in i ti ajvi'tyíihuajmee, ajta je'en jaatáxijta iyu'xarij?

³ Ajta u jútye', ajta iiyan i cháanacaj japua, ajta jityán i cháanacaj, capu a'tij a'yan tyu'tóoci'puaj ti'ij jaatáxijta, ajta jaaséj je'ej ti tyé'yu'si'huaca'aj.

⁴ Nyajta nyáaj jéehua nu huápui'ij nyeyiinyaca'aj a'íjna jíme' maj quee jáatyoj siij ti a'yan tyu'tóoci'puaj ti'ij jaatáxijta iyu'xarij nusu ti jaaséj je'ej ti tyé'yu'si'.

⁵ Ti'quij siij ti hua' jitze ajtyáma'can a'íimaj i huáasij, a'ya pu tyinaaté'exaaj tijin:

—Capáj ayiinyaj, ji'nye a'íjna i maj a'yan jatamuá'muaj tijin i Muájyej i ti hua' jitze ajtyáma'can a'íimaj i maj Israel jitze eeráanyej, a'íjna i ti David jitze eeráma'can, a'íi pu arí tyu'tyáamue'tij a'íi pu pújoorej ti'ij ja'ajsújtza'naxi'in i ta'raahua'puácaa ti jin ajvi'tyíihuajmee ajta je'en jaatáxijta iyu'xarij.

⁶ Aj nu nyij cánya'aj huaséj a'ájna jé'ta' jo'tij jo'tyéjvee a'íjna i ipuárij, ajta jé'ta' a'íijma jimi i maj muáacuaj i maj júurij, ajta jé'ta' a'íijma jimi i huáasij, a'ya pu huasé'rihua'aj cuxáa meríj jaajé'cataca'aj. Ajta arahua'puácaa ava'ahuájma'caa, ajta arahua'puácaa ava'ji'síjma'caa, ajta i ji'sáara' i ta'ráahua'puaj, a'íi pu a'íin pué'een i júuricama'ra' i Dios i ti a'yan yo'ta'ítyaca' iiyan cháanacaj japua.

⁷ A'íjna i cánya'aj, a'íi pu ja'ancuré'pij a'íjci i yu'xarij i ti muáca'ta' pujmua' séjria'ca'aj a'íjna i ti ipuárij jitze acájca,

8 t̄i'ij ja'ancuré'pij a'íjci i yu'xarij, a'íimaj i maj muáacuaj i maj júurij, majta i huáasij i maj seityéj japuan muáacuaj ará'asej, a'íi mu néijmi'i ecóotutaxij a'íjci jimi i cánya'aj. Néijmi'i mu a'íimaj i áarpaj tyi'tyéi'ca'aj, majta túxa'aj ooroj t̄i jin tyi'taavijhuaca'aj, ajta cuáanye'ej ava'jistíjma'caa a'íjci jitze i túxa'aj, a'íi pu'ij a'íin pué'een i maj jin jahuooca'aj a'íimaj i maj tyeítyeristyamua'mua' pué'een i Dios.

9 Majta jájcuán jin a'yan tyi'chuiicaca'aj t̄ijin: Muáaj paj jí'reenye'ej séejre' pej pij ja'ancuré'pij i yu'xarij pajta ja'ajsújtza'naxi'in i t̄i ajvi'tyíihuajmee, ji'nye muáaj paj huatámu'vejrityi'huaca', pajta a'íjci jime' a' xuure' tyu'nájchitaca' i Dios jimi, néijmi'caa jitze ma'can i tyeítyee, i maj séej jitze maj eeráma'can, i maj séej nyúucarij jin tyi'xaj, nusu i maj séej chuej japua já'ma'can.

10 Pajta tyámua' huó'ruuj mej mij siij mana'aj tyeítyeera' pué'eenye'ej muá'ra'nyij, mej mij majta tyu'tyáhuiire'en a'íjna jimi i Dios, majta a'íimaj mu tyu'ta'íjtaj íiyan i cháanacaj japua.

11 Aj nu nyij atányeeriaca', nyajta je'en mui'caa huánamuajri' i maj tajapuá tyi'huíire' i maj a'áa ja'taváatima'caa jo'tij jo'tyéjvee i ipuárij, jo'maj majta já'sejria'ca'aj i maj muáacuaj i maj júurij, majta a'íijma jimi i huáasij. A'íi mu huápui'ij mui'caa, capu ámiteeria'ca'aj a'chu maj pua'maca'aj,

12 a'yaa mu mij ca'nyíin jín tyí'xajtaca'aj tijín:
 A'íjna i cánaya'aj i ti huatámu'vejrityi'huaca',
 a'yaa pu tye'tyévijtye'
 ti a'iín ja'ancuriá'an i ti néijmi'i jín putyi'uurej,
 ajta ti'ij néijmi'i jimi tyí'sejria'aj,
 ajta a'iín néijmi'i tyi'mua'réreriaj ajta je'en
 néijmi'i jín tyu'tyámue'tin,
 tyiche' tyaatatatyójtzi're'en a'íjna i ti naa een,
 tyajta jimi tyu'táchuiicaj.

13 A'yaa nu nyajta tyáanamuajri' ti a'íjna i
 Dios ti tyú'taahuaca' tajapuá ti tyejé'sejre', ajta
 íiyán cháanacaj japua ti tyí'sejre', ajta jityán ti
 tyejé'sejre' i chuéj, ajta a'áa maj tyityejé'sejre' i
 jájtyij jitze ti ve'éj, a'yaa mu tyí'xajtaca'aj tijín:
 Tyiche' tyaatatatyójtzi're'en a'íjci i ti acájca i
 iþuárij jitze, tyajta a'íjci i cánaya'aj,
 tyiche' jaatyátzaahuatye'en, tyajta tyámua' ty-
 eetyátoonyij,
 che' a'iín néijmi'i jín antyúumua'reeriaj jusén
 jíme'.

14 Majta a'iimaj i maj muáacuaj i maj júurij,
 a'yaa mu tyu'taxájtaca' tijín:
 —Che' a'yan tyá'ra'nyij. Majta a'iimaj
 i huáasij, a'ií mu tyítunutaxij majta
 jaatyánajchaca' i Dios.

6

A'íjna i ti arahua'puaquej ajvi'tyíihuajmee

1 Aj nu nyij jaaséej ti'ij i cánaya'aj séej ja-
 jsújtza'an i ti ájvi'tyíihuaca'aj i yu'xarij jitze,
 aj nu nyij séej huánamuajri' i ti hua' jitze
 ajtyáma'can i maj júurij i maj muáacuaj, a'yaa

pu'ij tyu'taxájtaca' a'yan namuáaria'can ti'ij maj huatyényuunyij tijin:

—Mujo'té'yi'ij.

² Nyati'ij nyij atányeeriaca' aj nu nyij cahuáayu' ti cuéeinara' huaséj, ajta i ti avá'catyii a'ii pu tú'namua'aj iityéchooca'aj i jumuáca' jitze. Majta je'en cúruun jaati'ij, aj pu'ij iirájraa ti'ij hua'antyimue'tin a'yaa pu'ij néijmi'i jin tyu'tyáamue'tij.

³ Ti'ij a'íjna i cánaya'aj ajtáhua'aj séej ajsújtza'an, a'yaa nu tyáanamuajri' ti ajtáhua'aj siij i ti ajta hua' jitze ajtyáma'can i maj júurij i maj muáacuaj, a'yan tyu'taxájtaca' tijin:

—Mujo'té'yi'ij.

⁴ Aj pu'ij ajtáhua'aj siij i cahuáayu' iirájraa ti po'xara'. Ajta i ti avá'catyii a'ii pu a'íjna jin antyúumua'reeriaca'aj ti'ij huo'itziitye'en i tyeítyee i maj a'yan séejre' i cháanacaj japua, mej mij huóocui'nyij siij ajta siij, a'ii pu ajta ja'ancuré'chuij i chúun ti ve'éj.

⁵ Ti'ij a'íjna i cánaya'aj ajtáhua'aj séej ajsújtza'an, a'íj nu séej huánamuajri' i ti hua' jitze ajtyáma'can i maj júurij i maj muáacuaj, ti a'yan tyu'taxájtaca' tijin:

—Mujo'té'yi'ij.

Nyati'ij nyij nyajtáhua'aj atányeeriaca', aj nu nyij cahuáayu' huaséj ti xú'muara', ajta i ti avá'catyii, a'ii pu ji'tyéchooca'aj i maj jin tya'cá'itie'raj.

⁶ Nyati'ij nyij a'tíj huánamuajri' ti hua' tzajta' a tyojo'taxájtaca' a'íjmaj jimi maj muáacuaj i maj júurij, a'yan tijin:

—Séej mediidaj i tyeríicuj, a'yaa pu tyá'najchij ti'iij a'tíj tyá'mue'tíj séej xicáj, ajta huéeicaj mediidaj i tyeríicuj tì tití'ijme' ijmuéeya'ajmee, a'yaa pu cha'tána'aj tyá'najchij ti'iij a'tíj tyá'mue'tíj séej xicáj, ajta capáj yó'jipuan i aséityij, nusu i nahuáj.

⁷ Ti'quij i cánaya'aj ajtáhua'aj séej ajsújtza'an, aj nu nyij jáanamuajri' tì ajtáhua'aj i siij i ti ajta hua' jitze ajtyáma'can i maj júurij i maj muáacuaj, a'yan tyu'taxájtaca' tijin:

—Mujo'té'yi'ij.

⁸ Nyati'ij atányeeriaca', cahuáayu' nu huaséj tì cíi tyí'tyoomuara', ajta i tì avá'caj, a'yaa pu ántyapuaj tijin: I tì huá'cui'caa. Ajta siij cújta' huama'ca'aj i tì a'áa tyejé'ijtaj i hua' tzajta' i mui'chítatee, ajta je'cácaa jimi i tyeítyee antyúumua'reej i maj a'yan huacháatimee i cháanacaj japua, mej mij huó'cui'nyij i tyeítyee a'íjna jíme' maj tyúunyo'si'tye'en, nusu túrij jíme', na'ríij cui'nyi'ra'aj jíme', nusu a'íjma jíme' i tyi'tyán i maj tyi'tyaci'macaa.

⁹ Ti'iij i cánaya'aj ajtáhua'aj séej ajsújtza'an, aj nu nyij huo'séj jityán i ipuárij a'íjma i maj a'íjna jin huácui'ihuaca' maj jaaxájtaca' i nyúucaria'ra' i Dios, majta a'íjna jitze tyámua' tyityahuóocha'ij.

¹⁰ A'yaa mu ca'nyíin jin tyi'xajtaca'aj tijin:

—Tavástara', mu paj ji'rénnya'aj séejre', pajta quee tyi'tíj jin á'itzeere', ¿a'náj nyij pahuá'xiijtye'en a'íjma i maj cháanacaj japua jo'cháatimee, a'íjna jíme' i maj táacuij?

11 Aj mu mij cáanarij tyihuo're'pij ti tyi'ttíti'ijmee ti tyí'cueenaa, majta a'yan tyihuo'té'exaamaj maj cií tyityahuóoso'pe'en, 'asta mana'aj quee huo'néijmi're'en i hua'ihuáamua', i maj majta tyí'huíire' i Dios jimi, mej mij a'yan cha'taj mana'aj éenye'que' huácui'nyij matí'i j a'íimaj.

12 Tí'ij a'íjna i cánya'aj i ta'rásseevij ajsújtza'an, aj nu nyij jaaséj ti cháanacaj ca'nyiin jin huatóoca'tzij. Ajta i xicáj huatyáxu'muariaca', a'yaa pu huasé'rihua'aj ti'ij i ciixurij ti xú'muaa, ajta a'íjna i máxcirie' huatyápo'xariaca', a'yaa pu huasé'rihua'aj ti'ij xúure'ej,

13 majta i xú'ra'vetyee a'íi mu uje'cáavatzij i chuéj japua, a'yájna ti'ij i táque'ra' i xápua' tipua'aj i ciyáara' ca'nyiin jin huatáhuaaxi'in i áacaj jíme'.

14 Ajta i tajapuá a'yaa pu huataséjre ti'ij tipua'aj a'tíj yu'xarij huatyéjire'en, ajta néijmi'i i jírój ti huaquéetíimee, ajta jo'tíj ja'rahuáchijmee i jájtyij japua, néijmi'i pu aja'yee jo'quéetima'aj ta'raa.

15 Majta néijmi'i i maj tyi'tíj jin tyityatatyíj, a'íi mu huatyóo'avaataca' tyásta'naj tzajta', majta tyetyéj tzajta' nusu i jírój jitze, hua' jamuán i tajtúhuaanyij, i maj tyihuá'ijtye' i xantáaru'uj, i maj chíjtyaanyi'ij pué'een, majta i maj va'cán jin tyityatatyíj, néijmi'i i maj ca'nyejrij jin tyí'huíria'ca'aj majta i juxáahuaj séjria'ca'aj,

16 a'yaa mu tyihuá'jeevaca'aj i jírój majta i tyetyéj ti jin:

—Siata'aj tajapuá rájvetyij siaj sij ta'vá'naj ti'ij

quee taaséj a'íjna i ti acájca i ipuárij jitze, ajta ti'ij quee puéjtzij táaci'tyij a'íjna jíme' i cánaya'aj ti jin nyú'camui'.

¹⁷ Ji'nye pu'ríj tya'rá'aj a'ájna xicáara' maj jitzán puéjtzij taatá'sij, ¿a'tanyíj pújoorej ti'ij tyo'táviicue'en a'íjna jíme'?

7

A'íimaj i maj Israel jitze ajtyáma'can i Dios ti hua'vá'jajpuaxij

¹ Nyajta je'en muáacuacaa huaséj i maj tajapuá tyí'huíre', maj a'áa jo'tyú'uucca'aj, siij pu a'áa jo'tyávaaca'aj jo'tij i xicáj je'ejnyinyij, ajta siij jo'tij i xicáj ja'ancáru'pij, ajta siij ajtyapuáj pujmua', ajta i siij áatyej pujmua' pu jo'tyávaaca'aj, a'íi mu mij quee tyi'tá'care'ej ti huatá'aacarej i chuéj japua, na'ríij i jájtyij japua nusu i ciyéj tzajta'.

² Nyajta nu séej huaséj i ti tajapuá tyí'huíre' ti a'áa pujmua' ja'vá'ma'ca'aj jo'tij je'ejnyinyij i xicáj, a'íi pu ji'tyátijcaa a'íjna i ti jin hua'ajtyiyú'xaxi'in i huá'cuaatze' i tyeítyeristyamua'me'en i Dios ti júurij. A'íi pu'ij ca'nyíin jin huo'tajé a'íimaj i maj a'íjna jin antyúumua'reeriaca'aj maj je'ej pua'aj jáa'uurej i cháanacaj, majta i jájtyij ti ve'éj.

³ A'yaa pu tyihuo'té'exaaaj tijin:

—Caxu je'ej pua'aj ja'uurej i cháanacaj, i jájtyij ti ve'éj, nusu i ciyéj, 'asta tyana'aj quee hua'ajtyiyú'xaxi'in huá'cuaatze' a'íimaj i maj jahuíre' i taj Dios.

4 Nyati'ij nyij jáanamuajri' a'chu maj ará'axcaa
i maj hua'ajtyiyú'xaxij, a'yaa mu pua'maca'aj
anxietyej japuan huá'puatyej japuan muáacuaj
ví'ra'aj, a'íi mu a'íin pué'een i maj Israel jitze
eeráma'can.

5 Tamuáamuata' japuan hua'puaj ví'ra'aj
mu pua'mácan ajtyiyu'xaxij i maj Judá jitze
eeráma'can, majta tamuáamuata' japuan
hua'puaj ví'ra'aj i maj a'íjna jitze eeráma'can i
Rubén, majta tamuáamuata' japuan hua'puaj
ví'ra'aj i maj a'íjna jitze eeráma'can i Gad,

6 majta tamuáamuata' japuan hua'puaj
ví'ra'aj i maj Aser jitze eeráma'can, majta
tamuáamuata' japuan hua'puaj ví'ra'aj i
maj a'íjna jitze eeráma'can i Neftalí, majta
tamuáamuata' japuan hua'puaj ví'ra'aj i maj
Manasés jitze eeráma'can,

7 majta tamuáamuata' japuan hua'puaj
ví'ra'aj i maj Simeón jitze eeráma'can, majta
tamuáamuata' japuan hua'puaj ví'ra'aj a'íimaj i
maj Leví jitze eeráma'can, majta tamuáamuata'
japuan hua'puaj ví'ra'aj i maj Isacar jitze
eeráma'can,

8 majta tamuáamuata' japuan hua'puaj
ví'ra'aj i maj Zabulón jitze eeráma'can, majta
tamuáamuata' japuan hua'puaj ví'ra'aj i
maj José jitze eeráma'can, a'yaa mu cha'taj
mana'aj tamuáamuata' japuan hua'puaj ví'ra'aj
tyitya'rá'axcaa i maj Benjamín jitze eeráma'can.

*A'íimaj i maj jéehua ará'asej majta cuéeinavi'
tyi'tyéechan*

9 Nyati'ij nyij nyajtáhua'aj atányeeriaca', aj nu nyij mui'caa huápui'ij hua'sej i tyeítyee i maj a'áa ja'tyúusiiaría'ca'aj néijmi'i i maj séej chuéj japua já'ma'can, majta séej chájta'naj jitze já'ma'can, majta i maj seequéj tyu'xáxa'aj, jéehua mu huápui'ij ará'axcaa a'íj pu jin quee i riitaca'aj ti a'tíj huo'tyé'iten. A'áa mu jo'tyú'uucá'aj i cánya'aj jimi. A'íí mu cuéeinavi' tyi'tyáchajcaa, majta tacíj iityepítima'caa.

10 Néijmi'i mu ca'nyiin jin a'yan tyí'tyejijhuaca'aj tijin:

A'ína i ti jin tajapuá huanyú, a'íj pu jimi já'ma'can i taj Dios
i ti acájca i ipuárij jitze,
ajta a'ína jimi i cánya'aj.

11 Majta néijmi'i i maj tajapuá tyí'huíre', a'íí mu ataváatima'caa jo'tíj jo'tyéjvee i ipuárij, majta i huáasij, majta a'íimaj i maj muáacuaj i maj júurij, a'íí mu mij ecóotutaxij jimi i ti acájca i ipuárij jitze, mati'ij mij jaatyánajchaca' i Dios,

12 a'yaa mu tyu'taxájtaca' tijin:

Che' a'yan tyá'ra'nyij.

I tyaj jimi tyu'táchuiicaj, ajta i ti naa een,
i ti néijmi'i tyí'mua'reej, i tyaj jin tyé'tyojtzi're',
a'íj pu jimi já'ma'can i Dios i jusén jíme' séejre'.
Che' a'yan tyá'ra'nyij.

13 Aj pu'ij siij i vásti' a'yan tyinaata'íhuo'ri' tijin:

—¿A'tyaanyíj maj pué'een a'múumaj mu maj cuéeinavi' tyu'cháatimee, ajta jo'nyij ma'rácij?

14 Nyati'ij nyij a'yan tyaaté'exaa tijin:

—Muáaj paj vásti' jamua'reej. Aj pu'ij a'yan tyinaaté'exaaj tijin:

—A'íi mu a'íin pué'een i maj tyo'táviicue'ri' i maj jéehua jaapuéjtzitariaca', a'múu mu meríj tyu'jó'sij i tyúucaanaa, majta tyu'cueenarej i tyúucaanaa a'ína jíme' maj ja'antzaahuaj i Cirístu' ti hua' jitze ma'can huamuí'.

¹⁵ A'íj mu jin a'áa já'sejre' jo'tij jóonyee i ipuárij ti jitzán acájca i Dios, majta a'náj tina'aj jahuiire' i tyeyúuj tzajta', tújca majta tíca'. Ajta i ti acájca i ipuárij jitze, a'íi pu hua'cha'íj a'ína jíme' ti hua' jimi huatyá'itzeerej.

¹⁶ Camu che' huatatújritze'ej, camu majta che' huataí'icuj, capu che' i xicáj hua'tátzavi'tye'ej ja'mej, capu ajta hua'téexi'raj ja'mej i xicáj,

¹⁷ ji'nye a'íi pu i cánaya'aj i ti a'áa jé'ta' já'sejre' a'íi pu hua'cha'íj ja'mej, a'íi pu'ij huá'vi'tin jo'tij ja'rájmuaa i maj jin júuri muá'ra'nyij, ajta i Dios pu tyámua' tyihuo'tyéjeevij, mej mij quee che' tyi'tij jin juxaamuijritya'aj.

8

I ti aráahua'puaj i ti ájvi'tyihuaca'aj ajta i cítzive'rij

¹ Ti'ij i cánaya'aj ja'ajsújtza'an i ti ajvi'tyíihuajma'caa, a'ína i ta'ráahua'puaj, aj pu'ij tyu'puá'riajraa u tajapuá, jé'ta' ooraj pu á'tyeej ti'quee tyi'tij namuajria'ca'aj.

² Aj nu nyij tányij arahua'puácaa huaséj i maj tajapuá tyí'huiire' maj jimi i Dios ajo'tyú'uropa'aj, a'íi mu mij tya'ancurá'ij i trompéetaj aráahua'puaj ti tya'rá'asej.

3 Aj pu'ij ajtáhua'aj siij mujo've'mej ti ajta tajapuá tyí'huiire', a'íi pu cítzive'rij iityájajnaca'aj, aj pu'ij jitzán ajtyéechaxij i maj japuan tyí'mu'vejritacaa, majta je'en iijcua jéehua jaatá' ti'ij ja'antyítieeraj a'íjna i maj japua i maj japuan tyí'mu'vejritacaa ooroj ti jin taavijhua, ti a'áa já'sejria'ca'aj jo'tij jo'tyéjvee i ipuárij, jamuán i maj jin jahuooca'aj i Dios jimi.

4 Aj pu'ij ájcitzujtariaca' a'íjna i iijcua i muáca'ra'an jitze i ti tyí'huiire' u tajapuá, 'asta na'aj quee a'áa ja'rá'aj jo'tij já'sejre' i Dios, ajta pu ará'aj a'íjna i nyúucarij i maj jin jahuooca'aj i tyeítyeristyamua'me'en i Dios.

5 Aj pu'ij a'íjna i ti tajapuá tyí'huiire' jájtii i cítzive'rij, ajta ja'vá'jistej i ti'ixcuáa a'áa ti já'ma'can a'íjna japua i maj japuan tyí'mu'vejritacaa, aj pu'ij a'áa yo'cáaxirej i cháanacaj japua, aj nu nyij a'yan tyáanamuajri' ti'ij maj huatyényuunyij, ajta jéehua tyí'tyáhuaasime'ej, majta tyána'axcava'ra'aj, ajta je'en huatóoca'tzij i cháanacaj.

A'íjna jime' i trompéetaj maj tyí'tyá'i'ca'aj

6 Majta a'íimaj i maj aráahua'puaj ará'asej i maj tajapuá tyí'huiire' i maj trompéetaj tyí'tyá'i'ca'aj, a'íi mu tyámua' huóoruuj mej mij a'íjna tzajta' ucáajjhua.

7 Ajta a'íjna i ta'nájcaj, a'íi pu ucáijjhua'ca' a'íjna jitze i trompéetaj, mati'ij mij tyéetyee cáavatzij jamuán i tiéj xúure'ej ti á'naxcaj. Aj pu'ij japuan ráavatzij i cháanacaj, ajta je'en je'cáj tyu'rá'taa i ciyéj, ajta i tu'pij ti huá'raa néijmi'i pu huariá'taj.

8 Ajtáhua'aj siij i ti tajapuá tyí'huíire', a'íi pu ajta ucáijihuaca' a'íjna tzajta' i trompéetaj, aj pu'ij tyi'tíj atyájrie i jájtyij jitze ti ve'ej, a'yaa pu huasé'rihua'aj ti'ij jiríj ti tyátaasima'aj, aj pu'ij je'cáj i jájtyij a'yan huaríj ti'ij i xúure'ej.

9 Majta je'cáj huácuij i jáata' maj tyityá'xoo, majta i báarcuj i maj japuan á'ciinyaca'aj i jájtyij, a'íi mu huatyáana'xiij.

10 Ajtáhua'aj i ti je'tyáa'sej i ti ajta tajapuá tyí'huíire', a'íi pu ajta ucáijihuaca' a'íjna jitze i trompéetaj, aj pu'ij xú'ra'vej ti ve'ej uje'cájvej, a'yaa pu tyá'taaca'aj ti'ij tatzárij, aj pu'ij aja'rájve je'cácaa japua i játya'naj, ajta je'cácaa japua jo'tij ja'ajéexavi'ijmee.

11 Ajta i xú'ra'vej a'yaa pu ántyapuaaca'aj tijin Ta'antzíjvi, aj pu'ij je'caj i jájtyij antzíivi'ij ta'raa, a'íj mu mij jin mue'tíj huácuij i tyeítyee, a'íjna jíme' i jájtyij ti antzíjvi.

12 Ajta je'en i ti muáacuaj jitze je'tyáa'sej i ti ajta tajapuá tyí'huíire', a'íi pu ajta ucáijihuaca' i trompéetaj jitze, aj pu'ij je'ej pua'aj huaríj i xicáj, ajta i máxcirie', majta je'cáj i xú'ra'vetyee. A'íj pu'ij jin huatyática'riaca', ji'nye camu che' a'taaca'aj i tújca nusu tíca'.

13 Nyati'íj nyij ajóonyeeriaca'aj, nyati'íj cué'ra'vej huánamuajri' ti jútye' imuáj já'ra'ra'ca'aj, ajta ca'nyiin jin a'yan tyi'xajtaca'aj tijin:

—;Cuíi' xaa, cuíi' xaa, cuíi' xaa, a'íimaj i maj japuan huacháatimee i cháanacaj, ji'nye jéehua mu jajpuéetzij muá'ju'un mati'íj ucáajihuá i

trompéetaj jitze a'íimaj i maj huéeicaj i maj tajapuá tyí'huiire'!

9

¹ Aj pu'ij i ta'anxívij ucájihuaca' i trompéetaj jitze, aj nu nyij xú'ra'vej huaséj ti uje'cávej u jútye', ti'quij cháanacaj japua ja'rágvej, aj pu'ij ja'ancuré'chuij i ti jin tyá'antácuunaj jo'tij ja'tyácun ti'quee ámiteere' a'chu ti jo'cátyleej.

² Aj pu'ij ja'antyicúj jo'tij ja'tyácun ti'quee ámiteere' a'chu ti jo'cátyleej, aj pu'ij ájcitzujtariaca' ti'ij i oornaj ti ve'éj, ajta i xícáj, ajta i máxcirie', a'íí mu ootanámi'huaj muá'raa a'íjna jíme' i citzij.

³ Aj mu mij vítzi'see huataséjre i citzij tzajta', majta je'en néijmi'que' i cháanacaj japua huataséjre, a'yaa mu tyihuo'tá' mej mij tyú'che've'en mati'ij i tyaxcáj.

⁴ A'yaa mu tyihuo'tá'íj maj quee je'ej pua'aj ja'uurej i tu'píj ti ajnyéj i chuéj japua, na'ríij ixáj tyi'tíj nusu ciyéj, sulu mej mij a'íjma mana'aj je'ej pua'aj huá'uurej i tyeítyee i maj quee ajtyiyu'si'huajmee i jucuáatze' maj tyeítyeristyamua'me'en pué'een i Dios.

⁵ Majta quee a'yan tyihuo'tá' maj huó'cui'nyij i tyeítyee, sulu mej mij puéjtzij mana'aj huo'tá'an a'chu anxi máxcirie', ajta i maj jin puéjtzij huo'ta', a'yaa pu tyihuá'cui'ca'aj ti'ij tipua'aj tyáxcaj jaache'en.

⁶ A'ájna xicáara' jitze a'íí mu i tyeítyee jahuoonyij mej mij huá'cui'nyij, ajta capu je'ej tyu'tái'riitarij, jéehua mu huápu'iij

jaxie'va'aj muá'ju'un maj huá'cui'nyij, ajta quee je'ej tyu'tái'riitarij sulu a'yaa tya'ajpuéetzij muá'ju'un.

⁷ Majta i vítzi'see, a'yaa mu huasé'rihua'aj matí'ij i cahuáayu'uj i maj meríj hua'cáanaxij mej mij huanyo'se'en, tyi'tíj mu ucarújtya'ajma'caa i jumu'új jitze, a'yaa pu huasé'rihua'aj ti'ij cúruun ooroj ti jin taavijhua, ajta i hua' nyéerimij a'yaa pu huasé'rihua'aj ti'ij tyévij.

⁸ A'yaa mu majta tyityacácipuaca'aj matí'ij úucaa, ajta i hua' tamej a'yaa pu huasé'rihua'aj ti'ij i muájyej tamej.

⁹ Majta néijmi'que' canami'huajma'caa tyi'tíj jime' ti tyapúusti' pue'énye'ej, ajta matí'ij ra'ra'ca'aj a'yaa pu namuajria'ca'aj i hua'anaj ti'ij i cariáata' cahuáayu'uj maj ju'va'jáapuajmee i maj jitzán aru'uj i maj nyo'se'.

¹⁰ Ajta i hua'cuasij a'yaa pu énye'ej ti'ij tyáxcaj cuasij, a'i pu'ij jitze séjria'ca'aj i maj jin a'yan á'tyeeren anxí máxcirie' mej mij puéjtzij huo'tá'an i tyeítyee.

¹¹ Ajta i ti tyihuá'ijtye' i vítzi'see, a'i pu a'iin pué'een i júuricamej ti néijmi'i jin antyúumua'reej a'ájna jo'tij ja'tyácul tiquee ámiteere' a'chu ti ajo'cátiee, a'yaa pu ántyapuaj huá'nyuucaa jime' i Hebreos tijin Abadón ajta huá'nyuucaa jime' i Griego a'yaa pu ántyapuaj tijin Apolión.

¹² Pu'ríj síij mu jo'mej i maj jin jajpuéetzij muá'ju'un, ajta óoche' hua'puaj tyá'ítzeere' i ti

a'yan tye'mej.

¹³ Aj pu'ij i ti tajapuá tyí'huiire' i ti arájseej, a'íi pu ajta ucájijhuaca' i trompéetaj jitze, aj nu nyij a'tíj huánamuajri' ti a'áa tyajá'xajtaca'aj jo'tíj jo'tyéjvee a'íjna i maj japuan tyí'mu'vejritacaa ti a'áa já'sejria'ca'aj i Dios jimi.

¹⁴ A'yaa pu'ij tyaaté'exaa a'íjci i ti tajapuá tyí'huiire' tijin:

—Pata'aj hue'ejxiixij a'íimaj i maj muáacuaj i maj eetyánami' a'ájna véjri' játya'naj jitze ti ve'éj ti a'yan ántyapuaaj tijin Éufrates.

¹⁵ Aj pu'ij hue'ejxiixij a'íijma i maj muáacuaj, mej mij i huó'cui'nyij je'cácaa i tyeítyee i maj a'yan huacháatimee i cháanacaj japua, ji'nye a'íi mu tyámuá' éenye'ej mej mij a'yan huárinyij a'ájna xicáara' jitze, a'íjna máxcirie' jitze, ajta a'íjci jitze i nyinyi'ra'aj.

¹⁶ Majta i xantáaru' i maj avé'tye'tye'ej, a'yaa nu tyáanamuajri' maj hua'puaj anxietyej ti séej vi'ra'aj ti ara'ástimee ará'axcaa.

¹⁷ A'yaa nu nyij tyihuo'séj i cahuáayu'uj, majta i maj avé'tye'tye'ej, a'íi mu antyónonajca'aj i jutavíj jitze tyi'tíj jíme' ti a'yan huasé'rin ti'iij tiéj, ajta cuatúmuá ajta tyóomuaa jamuán. Majta i cahuáayu'uj, a'yaa mu eenye' ijmu'ujma'caa matí'ij muajyéj, ajta i hua' tyenyij jitze pu éejnyinyiica'aj i tiéj jamuán i cítzíj, ajta tyi'tíj ti tyóomuaa ti a'yan tyáarie' ti'iij tyapúusti'.

¹⁸ A'íj mu jin je'cáj huácuij i tyeítyee a'íjna jíme' i tiéj, ajta i cítzíj, ajta a'íjna i ti a'yan tyáarie'ej ti'iij tyapúusti' i ti éejnyinyiica'aj i hua' tyenyij jitze i cahuáayu'uj.

19 Ji'nye a'íjna i maj jin jaayí'tin mej mij tyityáacui'nyij a'íí pu hua' tyenyij jitze séjria'ca'aj, ajta i hua'cuasij jitze, ajta i hua'cuasij a'yaa pu huasé'rihua'aj matí'ij cù'cu'see, majta jumu'új jin je'ej pua'aj huá'uuriajca'aj i tyeítyee.

20 Majta i séecan i tyeítyee i maj quee huácuij a'íjna jíme' i cui'nyi'ra'aj, camu jaatapuá'citaca' maj je'ej pua'aj rijcaa, nusu maj janajchej i tyiyáaru', majta i sáanturij ooroj maj jin taavijhua, nusu pláataj jíme', nusu coobre jíme', ca' tyetyéj jíme', nusu ciyéj jíme', i maj quee iityananamuáarajmee majta quee rácijci'nyive'.

21 Camu majta jaatapuá'citaca' i maj quee che' tyí'tyacui'caj, nusu maj quee che' tyi'chahueeraj, camu majta jaatapuá'citaca' maj tyi'xana'cire'ej, nusu maj tyi'nahua'aj.

10

A'íjna i ti tajapuá tyí'huiire' ajta i yu'xarij ti jíri'

1 Nyati'ij nyij nyajtáhua'aj séej huaséj i tajapuá ti tyí'huiire', ti va'cán jin antyúumua'reej, a'íí pu jútye' aje'cáma'ca'aj ajta jéetirij je'cánajca'aj, cu'xa'aj pu ajta atahuíjca'aj i mu'úura' jitze, a'yaa pu i nyéerima'ra' tya'tátaave'ej ti'ij i xicáj, ajta i icájra'an a'yaa pu huasé'rihua'aj ti'ij tyi'tíj ti tyátaasij.

2 A'íí pu yu'xarij iityépijca'aj i jumuáca' jitze ti cíle'en, aj pu'ij i ju'íicaj jumuáca'ta' ti pujmua' jin ará'iíicataca' i jájtyij japua ti ve'éj, ajta i chuej japua ará'iíicataca' i séej jíme' i ju'íicaj útata' ti pujmua'.

3 Aj pu'ij ca'nyíin jín huajíjhaca', a'yaa pu namuajria'ca'aj ti'ij muájyej tì jijhuaca'aj, ti'ij huajíjhaca', aj mu mij viityee huatanyúj aráahua'puaj pua'máj.

4 Mati'ij a'yan tyityaatanyúj i viityee aráahua'puaj pua'máj, nyáaj nu jo'tyeyu'xajche', nyati'ij nyúucarij huánamuajri' tì jútye' noyo'tajé a'yan tijin:

—Pata'aj jú'mua'reeriaj je'ej maj tyu'taxájtaca' i viityee maj huatyéenyuj aráahua'puaj pua'máj, capáj ja'yu'xaj.

5 Ajta i tajapuá tì tyí'huiire' i nyaj jaaséej tì jájtyij japua ja'rá'iicataca', ajta chuéj japua ajta ja'rá'iicataca', a'íi pu ajmékca'taca',

6 ajta a'yan tya'tóoratzíiri' nyúucaritze' a'íjna i tì jusén jín júuri, i tì jaatyátaahuaca' i tajapuá ajta i cháanacaj, ajta a'íjcí i jájtyij tì ve'éj, ajta i maj jitán tyityá'xoo. A'yaa pu tyu'taxájtaca' tijin:

—Pu'ríj ajtyojo'ré'nyesij a'ájna xícáara' tì jitán néijmi'i tye'entyipuá'rij,

7 a'ájna pu atyojo'ré'nyesij ti'ij ucáajihua i tì tajapuá tyí'huiire' i tì aráahua'puaj pué'een, aj pu'ij néijmi'i tya'róo'astesij a'íjna i tì ju'avaaj i Dios jimi, ajta je'ej tì a'íin tya'tóoratzíiri' a'íjma jimi i maj jahuiiria'ca'aj.

8 A'íjna i nyúucarij i nyaj jáanamuajri' tì jútye' tyajá'xajtaca'aj, a'yaa pu ajtáhua'aj tyinaaté'exaaj tijin:

—Áricuj a'íjcí jimi i tajapuá tì tyí'huiire' pata'aj ja'ancuráain i yu'xarij tì ji'tyí' i jumuáca'ta' pujmua' i tì jájtyij japua rá'iicaj ajta i chuéj japua.

9 Aj nu nyij ujó'mej a'íjci jimi i tajapuá ti tyí'huiire', nyati'ij nyij jaatáhuaviiri' ti naatí'tye'en i yu'xarij ti cíleen, a'yaa pu'ij tyinaaté'exaaj tijin:

—Yana'cuíj pata'aj jaatyájci'mej. A'yaa pu mua'mé'ra'catye'ej ta'mej mua' tyényi'tze' matí'ij sarátyee, ajta mua'tziivi'tye'ej ta'mej mua' jucáatze'.

10 Nyati'ij nyij ja'ancurá'ij a'íjci i yu'xarij ti cíleen i muáca'ra'an jitze a'íjna i ti tajapuá tyí'huiire', nyati'ij nyij jaatyájci'cij, naa pu tyinu'cacarejca'aj i nyetyényij jitze ti'ij sarátyee, ajta nyati'ij yo'xij, a'íj pu na'ra'tziivi'riajraa i nyajucáa jitze.

11 Aj mu mij a'yan tyinaaté'exaaj tijin:

—A'yaa pu tyúuxie've' paj tyihuo'té'exaatye'en a'íimaj i tyeítyee i maj séej chuej japua já'ma'can, ajta i maj séej nyúucarij jin tyí'xaj, pajta a'íjma i maj tyihuá'ijtye'.

11

A'íimaj i maj hua'puaj i maj tyámua' tyítíj tyí'mua'reej

1 Aj mu mij tyi'tíj ciyéj naatáchuij i maj jin tyí'ite'racaaj a'chu ti huatátyeej, majta a'yan tyinaaté'exaaj tijin:

—Ájchesij pajta jaatyé'iten a'chu ti ve'éj i tyeuyúuj i Dios ti ja'a'rij, pajta a'íjci a'chu ti ooyóhuaj i maj japuan tyí'mu'vejritacaa, pajta je'en huo'tyé'iten a'chu maj ará'asej i maj janachej.

² Ajta capáj ja'iteej a'chu tì antayóhuaj a'ájna a pua'quéj a tì ja'rátja'cuaj, ji'nye a'íijma mu huatátuii i maj quee tyá'tzaahuatye', mej mij a'íimaj huá'puatyej japuan hua'puaj máxcirie' je'ej pua'aj jáa'uurej i chájta'naj tì naa een.

³ Nyáaj nu hua'puácaa huata'ityij, i maj quee naa eenye' tyi'tyéechan, mej mij a'íimaj tyihuo'té'exaatye'en i Dios jitze ma'can, a'yan mua'tyéevi'ij a'chu séej ví'ra'aj japuan hua'puaj anxietyej japuan huéecatyej xicaj.

⁴ A'íimaj i maj hua'puaj a'íi mu a'íin pué'een i maj hua'puaj i maj antyitátzajmee majta i aseitúunaj tì hua'puaj tì jimí aja're'vej i tavástara' jimi tì íiyan tyí'ijta i cháanacaj japua.

⁵ Tipua'aj a'tíj je'ej pua'aj huá'uuriajmu'iij, hua'tyenyij jitze pu i tiéj éejnyinyii, a'íj mu mij jin huo'tyátieeraj i maj hua'ajcha'íire', a'ya mu mij tyí'tyacui'nyij a'íimaj i maj a'yan tyá'xie've' maj je'ej pua'aj huó'uurej.

⁶ A'íimaj i maj hua'puaj, a'íi mu jaayí'tin mej mij huo'tá'ijmuj i viityee mej mij quee che' viiyej meentyij móoj tyihuá'ixaatyé' i tyeítyee i Dios jitze ma'can, majta mu jaayí'tin mej mij seequéj jáa'uurej i jájtyij tì'ij a'yan huárinyij tì'ij xíure'ej, ajta maj puéjtzij huo'tá'an a'íimaj i tyeítyee i maj a'yan séejre' i cháanacaj japua, néijmi'i jíme' i cui'nyi'ra'aj, a'chu maj a'íimaj a'yan tyá'xie've'.

⁷ Ajta matí'ij ja'antyipuá'ritye'en i maj nye jitze ma'can tyu'taxájtaj, aj pu'ij tyi'tíj a'áa je'taméj jo'tíj ja'tyácun i ti'quee ámiteere' a'chu tì jo'cátjeej, aj pu'ij huo'tanyó'si'tye'sij, ajta je'en

huo'tyámue'tij tì'quij huá'cui'nyij.

⁸ A'áa mu ja'séeria'aj muá'ju'un i mui'chítyee a cáayej jitze a'ájna i chájta'naj jitze tì ve'éj tì a'yan tyaja'rágtyapuaj tijin Sodoma ajta Egipto, jo'tij ajta i hua' vástara' jó'tateehuaca' i cúruuj jitze.

⁹ Majta huéeicaj xicáj japuan jé'ta' á'tyeeren maj hua'séeraj muá'ju'un i mui'chítyee a'íimaj i tyeítyee i maj a'yan huacháatimee néijmi'que' i cháanacaj japua, i maj séej nyúucarij jin tyí'xaj, majta i maj séej chuéj japua jo'cháatimee, ji'nye camu huo'ta'sij maj tyityáa'avaataj.

¹⁰ Majta a'íimaj i maj íiyan huacháatimee i cháanacaj japua, a'íi mu huatóotyamua'vej a'íjna jíme' i maj meríj huá'cuii. A'íi mu huápui'ij huatóotyamua've'sij metyí'ye'estyaj, majta tyu'tóopuejve'sij séej jamuán majta séej, ji'nye a'íimaj i maj hua'puaj i maj Dios jitze tyí'xaj jéehua mu huápui'ij huá'ítziitya'ca'aj.

¹¹ Ajta tì'ij huéeicaj xicáj japuan jé'ta' tyoomá'caj, Dios pu huo'tájuurityej aj mu mij ájhuiixij i maj meríj huácui'ijcaa, majta a'íimaj i maj huo'séj jéehua mu tyu'tátziin.

¹² Matí'ij mij a'íimaj i maj hua'puaj nyúucarij huánamuajri' tì ca'nyíin jin uje'cánamuajrej u jútye' a'yan tijin:

—Xié'ejciinyij a'yájna.

Aj mu mij jéetirij jitze tyicíj, mahua'raséeracaj i maj hua'ajcha'iire'.

¹³ Aj pu'ij ca'nyíin jin huatóoca'tzij i cháanacaj, a'íj pu jin á'vatziij i tyihuá'chi'ij i chájta'naj jitze majta aráahua'puaj ví'ra'aj

í tyeítyee huácuij. Majta a'íimaj í tyeítyee
í maj quee huácuij, jéehua mu tyi'tzíinye'ej
metyaatatyójtzi'rej í Dios tajapuá tí já'sejre'.

14 Pu'ríj mu jo'mej í tí hua'puaj í maj jín
jaapuéjtzitariaca', ajta pu'ríj ajtyojo'ré'nyesij í ti
huéecaj í maj jín majta jaipueéetzij muá'ju'un.

I trompéetaj tí aráahua'puaj

15 Aj pu'ij í tí tajapuá tyí'huiire' í
ta'ráahua'puaj, a'íí pu ucájihuaca' í trompéetaj
jitze, aj nu nyij nyúucarij huánamuajri' tí
ca'nyíin jín atyojo'taxájtaca' u jútye' a'yan
tijín:

A'íjna í tí tyí'ijta íiyan cháanacaj japua
a'íí pu arí a'íin pué'een í Dios ajta í tavástara',
a'íí mu tyi'ítaj muá'ju'un jusén jime'.

16 Majta a'íimaj í huáasij í maj seityéj japuan
muáacuaj ará'asej í maj majta ju'ípuáa japua
acáatyij í Dios jimi, a'íí mu ecóotutaxij majta
je'en jaatyánajchaca' í Dios,

17 a'yaa mu tyu'taxájtaca' tijín:

Tyetyi'muatyojtzi're', tavástara', Dios mu paj
néijmi'i jín antyía'mua'reej,
mu paj jácuaj ímuáj séjria'ca'aj pajta ijíij séejre',
ji'nye muáaj paj períj va'cán jín tye'entyájrupij,
pajta períj huatye'chej pej pij tyu'ta'íjtaj.

18 Majta a'íimaj í maj séej chuéj japua já'ma'can
jéehua mu huatanyínyu'cacuca',
ajta arí tya'rá'aj a'náj paj pajta muáaj hu-
atanyú'caj,
pu'ríj atyojo'ré'nyej a'ájna xicáara' paj jitán
huá'xijtye'en a'íimaj í maj meríj huácuij,

pajta tyámua' tyihuo'tá'sij a'íijma i maj a jitze
 ma'can tyí'xaj,
 majta i maj muéetzij jimi tyámua' tyí'tyesejre',
 majta a'íimaj i maj a'jimi tyá'tzaahuatye',
 tipua'aj i maj va'cán jin tyityatatyij, na'ríij
 ciléenye' jin metyityatatyij,
 pajta hua'antyipua'ryte'sij a'íijma i maj je'ej
 pua'aj ja'uurej i cháanacaj.

¹⁹ Aj pu'ij i tyeyúujra' i Dios i tajapuá ti já'sejre'
 antacúj, ajta i tyeyúuj tzajta' pu séjria'ca'aj a'íjna
 i chi'ij ti cíleen ti ajta tzajta' séejre' i nyúucarij ti
 jin i Dios tya'tóoraj. Majta huatyána'axcava'xij
 majta tyényuuca'aj, ajta huatóoca'tzij i chuéj,
 majta jéehua tyéetyee cáavatzij.

12

I íiti' ajta i cù'cu'uj

¹ Aj pu'ij tyi'tíj huataséjre u jútye', íiti'
 pu huataséjre ti cáanarij tyí'chajca ti naa
 tyi'tyatáatiyi'ij ti'ij xicáj, ajta máxcirie'
 japua újvaaca'aj a'íjna i íiti', ajta cúruun
 ucárurjtya'ca'aj maj jitzán tamuáamuata' japuan
 hua'puaj i xú'ra'vej séjria'ca'aj.

² Ajta jútza'ca'aj a'íjna i íiti', a'íj pu jin juyiiny-
 aca'aj a'íjna jíme' ti já'cui'ca'aj, ji'nye pu'ríj tñ
 tyiyóoj ta'mej.

³ Ajtáhua'aj siij tyi'tíj huataséjre u jútye',
 cúcucu'uj pu huataséjre ti po'vij ti vivéj, ajta
 arahua'puácaa íjmu'uj, ajta tamuáamuata'
 pua'mácan ava'ahuájmee, ajta je'en cúruun
 ucarújtya'ajma'caa i ju'a'huáj jitze i ti
 aráahua'puaj ará'asej.

4 Ajta i jucuasíj pu jin hua'curia'naj je'cácaa i xú'ra'vej i maj jútye' já'sejre', ti'quij huaje'cáahua'xij i cháanacaj japua. Ajta je'en i cú'cu'uj, a'áa pu jo'tyéechaxij a'íjci jimi i fíti' ti arí tin tyiyóoj ja'mej ta'aj ij jaatyájci'mej ti'ij huanie'huaj i yójra'.

5 Aj pu'ij tyiyóoj ta'raa tyáatacan a'íjna i fíti', a'íiñ pu a'íin pué'een i ti ca'nyéjrij jin tyihuo'ta'íjtye'sij mati'ij mana'aj pua'máj a'yan séejre' i cháanacaj japua. Ajta a'íjci i yójra' i fíti' Dios pu yo'ví'tij u tajapuá jo'tij a'íin já'sejre' ajta jo'tij a'íin jo'tyájcaj i ípuárij jitze,

6 aj pu'ij i fíti' huatoo'uj a'ájna jo'tij quee já'tyi'tij, jo'tij ajta Dios tyámua' yo'uurijtze mej mij a'áa tyiyo'cue'tyej séej ví'ra'aj japuan hua'puaj anxietyej japuan huéecatyej xicáj jitze.

7 Mati'ij támij huatyóohuij maj huatyényo'se'en u tajapuá, a'íjna i Miguel majta i maj jamuán tyí'huiire', a'íj mu jimi nyo'sa'ca'aj i cú'cu'uj, majta jamuán i maj jahuiire' i cú'cu'uj,

8 majta quee capu tyu'mué'tij i cú'cu'uj, camu majta i maj jahuiiria'ca'aj, a'íj mu jin quee che' huo'ta' maj tajapuá jo'tyú'uucaj.

9 Mati'ij mij uye'cáríee a'íjci i cú'cu'uj ti vivéj, a'íjna i cú'cu'uj ti jájcuaj imuáj séjria'ca'aj, a'íjna i tyaj a'yan jatamuá'muaj tijin tyiyáaru', i ti huá'cuanamuaj néijmi'caa i maj a'yan séejre' i cháanacaj japua. Aj mu mij uye'cáríee íiyan i cháanacaj japua, jamuán i maj jahuiiria'ca'aj.

10 Aj nu nyij nyúucarij huánamuajri' ti ca'nyíin jin utoyojo'taxájtaca' u tajapuá a'yan tijin:

—Pu'ríj tya'rá'aj a'náj maj tajapuá

huatányuusij, a'íjna i ti néijmi'i jin putyí'uurej, ajta i ti jin tyu'ta'íjtaj i Dios, pu'ríj néijmi'i jin tyu'ta'íjtaj a'íjna i Ciríistu', ji'nye pu'ríj ayo'cárriee a'íjna i ti je'ej pua'aj huá'uuriajca'aj i ta'ihuáamua', i ti ajta a'náj tina'aj tyihuá'xajtzi'raca'aj i Dios jimi.

¹¹ A'íimaj i ta'ihuáamua' mu jaatyáamue'tij, a'íjna jime' ti i canya'aj je'ráaxirej i juxúure', majta a'íjna jime' i nyúucarij i maj huó'ixaaj, camu majta tyí'tziiinya'ca'aj tipua'aj muáacui'nyijche', sulu a'ya mu tyitya'huóoca'an maj huácui'nyij.

¹² Siata'aj huatóotyamua've'en mu siaj tajapuá já'sejre', siajta mua'aj mu siaj cháanacaj japua huacháatimee, siajta mu siaj a'áa ja'chej i jájtyij japua, cuuí' xaa ja'mua jime', ji'nye mua'ajmaj jimi pu arí huataséjre a'íjna i tyiyáaru', ajta huápui'ij nyú'camuif', ji'nye pu'ríj jamua'reej tiqee che' á'tyeeren.

¹³ Ajta i cù'cu'uj ti'ij jáamua'reeri' ti cháanacaj japua já'ajvej, aj pu'ij jaatavén a'íjci i íiti' ti tyiyóoj ta'raa.

¹⁴ Majta hua'puácaa mu jaatá' a'íjna i íiti' i anáara'an i cué'ra'vej ti ve'ej ti'ij hatará'ra'an a'ájna jo'tij quee já'tyi'tij, a'áa mu mij tyiyá'cue'tyajca'aj a'chu huéecaj nyinyi'ra'aj japuan jó'ta' jitze.

¹⁵ Aj pu'ij i cù'cu'uj jéehua i jájtyij ejxirej i jutyényij jitze ti'ij yo'jójtye'en a'íjci i íitaj,

¹⁶ ajta i chuéj pu jaatyáhuii, ji'nye a'íi pu ootátzi'tyaca' ti'ij atyájrutyej i jájtyij i ti je'ejaxirej i cù'cu'uj jutyényij jitze.

¹⁷ Aj pu jin i cù'cu'uj jaatájaaxiejvi'ri' a'íjci

í íitaj, ajta je'en jó'raa ti'ij huo'tanyó'si'tye'en a'íijma í séecan í maj yójmua'mua' pué'een í íitaj, ajta a'íimaj jimi í maj ja'astej í nyúucaria'ra' í Dios, majta Jesús jitzán ma'can tyí'xaj.

¹⁸ Ajta a'íjna í cú'cu'uj a'áa pu ja'séeria'aj ta'raa a sáata' jájtyij ti ve'éj ti ja'va'ástimee.

13

A'íimaj í maj hua'puaj í maj huápuí'ij je'ej pua'aj huasé'rín

¹ Aj nu nyij tyi'tíj huaséj ti huápuí'ij je'ej pua'aj huasé'rín, a'íj pu jitze í jájtyij ti ve'éj eetamá'ca'aj, arahua'puácaa pu íjmu'ujcaaj ajta arahua'puácaa ava'ahuájma'caa. Ajta í a'huáara' jitze pu cúruun tyo'carújtyi'huajma'caa síij ajta síij, ajta í mu'úura' jitze tyé'yu'si'huaca'aj í ti je'ej pua'aj namuajre' í Dios jimi.

² A'íjna í tyi'tíj ti je'ej pua'aj huasé'rín í nyaj jaaséej, a'yaa pu huasé'rihua'aj ti'ij jíripu'uj, ajta a'yaa eenye' iira'íicajma'caa ti'ij júutze'ej, ajta í tyénya'ra' ti'ij muájyej. Ajta a'íjna í cú'cu'uj, a'íi pu néijmi'i jaatátuii í ti jin jaayí'tin ti tyi'tíj je'ej huá'uurej, ajta néijmi'i í ti jin tyí'ijta ti'ij a'íjna jin antyúumua'reeriaj.

³ Ajta síij í mu'úura' a'yaa pu huasé'rihua'aj cuxáa tyí'puejtyi'huaca'aj í ti jin tin huamuí', ajta arí huarújca'aj a'íjna í ti tyí'puejtyi'huaca'aj, a'íj mu jin néijmi'i í maj a'yan huacháatimee í cháanacaj japua, je'ej mu tyo'taséj, majta je'en ja'rá'astijrej a'íjna í tyi'tíj.

4 Majta jaatyánajchaca' a'íjna i cú'cu'uj, ji'nye a'íi pu néijmi'i tyaatátui a'íjci i tyi'tíj ti je'ej pua'aj huasé'rin ti'ij a'íin néijmi'i jin antyúumua'reeriaj, majta mu jaatyánajchaca' a'íjci i tyi'tíj, a'yan metyi'xáataj tijin:

—¿A'tanyíj a'yan een ti'ij a'mújma mu tyi'tíj, a'tanyíj óoca'nyej ti'ij jimi huatyényo'se'en?

5 Majta mu jaatá' a'íjci i ti je'ej pua'aj huasé'rin ti'ij je'ej pua'aj tyaataxáj i Dios, a'yaa mu tyaatá' ti huá'puatyej máxcirie' japuan hua'puaj a'tyeevi' ti'ij a'íjna jin antyúumua'reeriaj.

6 A'yaa pu'ij huaríj, je'ej pu pua'aj tyi'xajtaca'aj i Dios jimi, ajta je'ej pua'aj tyihuá'xajtaca'aj a'íjma i maj a'áa já'sejre' i Dios jimi, ajta néijmi'caa i tajapuá maj já'sejre'.

7 Majta mu jaatá' ti'ij huo'tanyó'si'tye'en a'íjma i maj tyámua' tyí'tyesejre' i Dios jimi 'asta na'aj quee huo'tyáamue'tij, a'yaa mu majta tyaatá' ti'ij néijmi'caa jimi antyúumua'reeriaj i tyeítyee i maj a'yan séejre' i cháanacaj japua, majta i maj séej chuéj japua já'ma'can, majta i maj séej nyúucarij jin tyi'xaj.

8 Majta a'íjci i tyi'tíj ti je'ej pua'aj huasé'rin néijmi'i mu jaatyánajchaca' i maj a'yan huacháatimee i cháanacaj japua, a'íimaj i maj quee ooyú'si'huaca' jájcuaj ímuáj ti'ij na'aj tyu'tyátaavijhuaca' i cháanacaj i yú'xaria'ra' jitze a'íjna i cánaya'aj ti huatámu'vejrityi'huaca'.

9 Tipua'aj a'tíj iityánamuajra, che' tyámua' naa tyáanamuaj.

10 A'íjma i maj hue'tyánasij, miche' hue'tyáanaj, majta i maj chúun jíme'

huá'cui'nyij, miche' majta a'yan tyityáacui'nyij. A'yaa mu mij tyityaataséjre'ej a'íimaj i maj tyo'táviicue' ajta i maj jin tyá'tzaahuatye' i Dios jimi.

11 Nyati'iij nyij nyajtahua'aj séej huaséj i tyi'tij ti je'ej pua'aj huasé'rin, ti a chóota' je'tanyéj. Hua'puácaa pu ava'ahuájma'caa tij iij cánaya'aj, ajta a'yan tyí'xajtaca'aj tij iij i cù'cu'uj.

12 A'íi pu ajta néijmi'i jin antyúumua'reeriaca'aj tij iij a'íjna i ti anaquéej huataséjre i ti ajta je'ej pua'aj huasé'rin, a'yaa pu'ij tyihuá'ijtya'ca'aj maj néijmi'i i maj a'yan séejre' i cháanacaj japua jaatyáanajche a'íjci i ta'nájcaj i ti huarúj i ti tyí'puejtyi'huaca'aj i ti jin tin huamu'í.

13 A'yaa pu jéehua tysi'tij tyí'uuriajca'aj i maj tyámua' tyo'taséj. Ajta pu jaayi'tihua'aj ti tiéj uje'cárieenyij u jútye' meeséeracaj i tyeítyee.

14 A'íj pu'ij jin huo'cuanamuaj i tyeítyee i maj a'yan séejre' i cháanacaj japua, ajta a'yan rijcaa a'íjci jimi i ti anaquéej huataséjre i ti je'ej pua'aj huasé'rin, ajta je'en huo'ta'íj mej mij jaatyátaahuaj tysi'tij tyévira' ti a'yan huasé'rin tij iij a'íjna i ti anaquéej huataséjre i ti tyí'puejtyi'huaca'aj a'íjna jime' i chúun ajta je'en óoche' júurica'aj.

15 Majta a'íjci i ti je'tyáa'sej i ti je'ej pua'aj huasé'rin a'yaa mu tyaatá' tij iij jaatá'an ti tyu'taxáj a'íjna i maj jaatyátaahuaca' ajta je'en huó'cui'nyij a'íjma i maj quee jaatyáanajche.

16 Ajta néijmi'caa i maj ciléenye', majta i maj viváajma'aj jin tyityatatyij, i chíjtyaanyi'ij,

í maj quee je'ej tyéejviicue', í maj juxáahuaj jó'jujhua'an majta í maj ca'nyéjrij jin tyí'muarie', a'yaa pu tyu'ta'íjtaca' mej mij hua'náyu'xaxi'in í hua' muáca' jitze, nusu maj hua'ajtyiyú'xaxi'in í huá'cuaatze'.

¹⁷ Ajta quee i'riitaca'aj ti tyi'tíj huánanan nusu ti a'tíj tyi'tíj huátoonyij, tipua'aj quee anáyu'si'huaj í jumuáca' jitze, nusu quee ajtyiyú'si'huaj í jucuáatze' je'ej ti ántyapuaj a'íjna í tyi'tíj.

¹⁸ A'íj pu jin a'yan tyúuxie've' maj jéehua tyu'yí'tihua'an, a'íjna i ti tyojó'itej, che' yo'ítéej já'ra'nyij je'ej ti huatóomua'aj a'íjna i ti jin tyí'itej ajta je'ej ti ántyapuaj a'íjna i tyi'tíj, ajta i ti jin tyí'itej, a'áa pu jo've'mej a'íimaj tzajta' i tyétyacaa, a'yaa pu'íj aráasej anxietyej japuan huéecatyej japuan aráasej ti tyí'itej.

14

*A'íjna i cánya'aj majta a'íimaj i ti
hua'antyíhuoj*

¹ Nyati'íj nyij jaaséj a'íci i cánya'aj, ti a'áa jo'tyáavaaca'aj i jiríj japua ti a'yan tyaja'rátjapuaj tjiin Sión. Majta jamuán a'áan jo'tyú'uucca'aj i maj anxietyej japuan huá'puatyej japuan muáacuaj ví'ra'aj ará'asej i tyeítyee, a'yaa pu tyé'yu'si'huaca'aj i huá'cuaatze' jitze je'ej ti ántyapuaj a'íjna i cánya'aj, ajta je'ej ti ántyapuaj a'íjna i vástaria'ra'.

² Nyajta je'en tyi'tíj huánamuajri' ti u ta-japuá je'cánamuajria'ca'aj, a'yaa pu namua-jria'ca'aj ti'íj jájtyij ti ca'nyiin tyájujhua'naj,

ajta a'yájna matí'ij i víityee maj tyényuuca'an, ajta i nyúucarij i tì jìn tyu'taxájtaca', a'yaa pu namuajria'ca'aj matí'ij i maj tyí'cuiinaj a'íjna jitze i áarpaj.

³ Majta a'íjna chuiicaca'aj i chuúicarij tì jácuaj a'íjna jimi i Dios, majta a'íimaj jimi i maj muáacuaj i maj júurij, majta hua' jimi i huáasij. Capu a'tíj jaayí'tihua'aj tì jáari'rej a'íjna i chuúicarij, sulu a'íi mu'u'uj i maj anxietyej japuan huá'puatyej japuan muáacuaj ví'ra'aj ará'asej, i tì ajta huó'huíi fíyan cháanacaj japua.

⁴ A'íi mu a'íin pué'een i maj tyámua' een, i maj quee huóoxana'cirej úucaa jamuán, i maj majta jamuán jó'jujhua'an i cánaya'aj jo'tíj na'aj tì jooméj. A'íjma pu huáhuíi hua' tzajta' i maj a'yan séejre' i cháanacaj japua mej mij huatátuiiri'huaj i Dios jimi majta i cánaya'aj jimi.

⁵ Camu a'náj tyi'tíj jìn tyu'hué'taca', ji'nye ji'ré'nye'ej mu séejre' i Dios jimi.

Je'ej maj tyu'taxájtaca' i maj huéecaj i maj tajapuá tyí'huiire'

⁶ Nyajtáchua'aj nu séej huaséj i tì tajapuá tyí'huiire', jútye' pu já'ra'ra'ca'aj tì'ij nyúucarij huo'té'exaatye'en néijmi'caa i maj a'yan huacháatimee i cháanacaj japua, i maj séej chuéj japua já'ma'can, i maj seequéj tyu'xáxa'aj, majta i maj séej chájita'naj jitze ja'chej.

⁷ A'yaa pu ca'nyín jìn tyí'xajtaca'aj tìjìn:

—Siata'aj já'tyese' i Dios, siajta tyaatatatyójtzi're'en, ji'nye pu'ríj tya'rá'aj a'náj tì huá'xiijte'en i tyeítyee. Siata'aj jaatyáanajche a'íjna i tì jaatyátaahuaca' i tajapuá, ajta

í cháanacaj, ajta í jájtyij tì ve'ej, ajta í ti huajéexavi'ijmee.

8 Ajtáhua'aj pu siij í tì tajapuá tyí'huiire' cújta' tyu'xájtasime'ej, a'yan tijin:

—Pu'ríj á'vej, pu'ríj á'vej a'íjna í Babilonia, a'íjna í tì huo'tyátimue'raj a'íjna jíme' í tì hua' jamuán huóoxana'cirej í maj a'yan séejre' í cháanacaj japua.

9 Aj pu'ij ajtáhua'aj siij tì tajapuá tyí'huiire' cújta' tyu'xájtasime'ej ca'nyiin jíme' a'yan tijin:

—Tipua'aj a'tíj janajchej a'íjci í tyi'tíj tì je'ej pua'aj huasé'rin, nusu huatóoa'an maj jo'siimua' í cuáatza'ra'an jitze nusu muáca'ra'an jitze je'ej tì ántyapuaj a'íjna í tyi'tíj tì je'ej pua'aj huasé'rin,

10 Dios pu jaatyátimue'raste'sij a'íjna jíme' í tì huápui'íj nyú'camui', a'íjna í tì arí tyámua' jáaruuj tì a'yan een tì'íj huá've'rij tì tyu'jé'caj, a'íi pu'ij jajpuéetzij ta'mej í tiéj jíme', ajta a'íjna jíme' í tì a'yan curiá'rie' tì'íj tyapúusti', a'yaa pu'ij tya'ajpuéetzij ta'mej hua' jimi í maj tajapuá tyí'huiire', ajta a'íjna jimi í cánaya'aj.

11 Ajta ájcitzuj a'íjna jíme' í maj jin ja jpuéjtzij jusén jíme', ajta quee hua'tá'caa maj huóoso'pe'en túnca nusu tíca', sulu a'yaa mu tya'ajpuéetzij muá'ju'un a'íimaj í maj jana'michej í tyi'tíj ajta í tyévira' majta í maj hua'ajtyiyú'xaxij je'ej tì ántyapuaj a'íjna í tyi'tíj.

12 A'yaa pu'ij huataséjre'ej í maj jin tyé'viicue' a'íimaj í maj tyámua' een, í maj a'yan ricij je'ej tì tyi'ijta í nyúucarij, majta ja'tzaahuatye' a'íjci í Jesús.

13 Aj nu nyij a'tíj huánamuajri' tì jútye' a'tyajá'xajtaca', a'yaa pu tyinaaté'exaa tijin:

—Miche' huatóotyamua've'en a'íimaj i maj ja'tzaahuaty'e' i tavástara'. Ajta i júuricama'ra' i Dios a'yaa pu tyí'xaj tijin: "A'yaa pu tyi'ja'yájna, a'íi mu juso'pe'en, mej mij quee che' tyi'tíj jin á'viicue'ria'aj, ji'nye a'íimaj mu tyámua' tyu'muáriej."

I chuéj japua tì tyú'ciiriaca'

14 Nyati'ij nyij a' únyeeriaca', aj nu nyij jéetirij huaséj tì cuéeinara', ajta a'tíj japuan újcatyii tì a'yan huasé'rihua'aj tì'ij tyáati'. A'íi pu cúruun ucárujtya'ca'aj tì ooroj jin taavijhua, ajta júxuj iityéchooca'aj.

15 Aj pu'ij siij tì tajapuá tyí'huiire' a'úun je'rájraa u tyeyúuj tzajta', a'yaa pu'ij ca'nyiin jin tyaatajé a'íjci i tì jéetirij japua anjo'ojca'tyii tijin:

—Pata'aj mu júxuj jin jaaré'vejche i tì arí tyí'ciiriij, pajta tyu'riá'tzaanaj, ji'nye pu'ríj tya'rá'aj a'náj paj jitzán tyu'riá'tzaanye'ej pu'ríj huariá'ca'naca' i cháanacaj japua.

16 Ajta a'íjna i tì jéetirij japua áan jo'ojcatyij, a'íi pu'ij tyu'riá'tzaj i tì tyú'ciiriaca' i cháanacaj japua.

17 Aj pu'ij ajtahua'aj siij tì tajapuá tyí'huiire' iirájraa u tyeyúuj tzajta', a'íi pu ajta júxuj iityéchooca'aj.

18 Ajta jo'tij jo'tyéjvee a'íjna i maj japuan tyí'mu'vejritacaa, a'áa pu siij tì tajapuá tyí'huiire' je'rájraa, a'íi pu a'íjna jin antyúumua'reej i tiéj, aj pu'ij a'yan tyaatajé a'íjci i tì júxuj iityéchooca'aj tijin:

—Pata'aj jaaré'vejche, pajta jájsiire'en i táque'ra' i ciyéj ti a'áa jo'váatimee i cháanacaj japua, ji'nye pu'ríj cuasij a'íjna i táque'ra'.

¹⁹ Aj pu'ij i ti tajapuá tyí'huiire' jaaré'vejchaca', ti'quij jájsií i ti tyú'ciiriaca' i cháanacaj japua, aj pu'ij ju'cáahua'xij a'íjna tzajta' i maj jin jajache' i úuvaj, i ti a'íjin pué'een i ti jin Dios huápu'i nyú'camui'.

²⁰ A'áa mu mij yo'jáchej apua'quéj i chájta'naj jitze, aj pu'ij xúure'ej eerámui'yaca', a'yaa pu'ij ootí'ij ja'raa ti'ij jo'tij ja'tá'asej i xáachime'ra'an i cahuáayu', ajta a'yan japua huatámu'yaca' a'chu huéecaj anxietyej quloometroj.

15

A'íimaj i maj tajapuá tyí'huiire' ajta i puéjtzij ti aráahua'puaj ará'asej

¹ Nyajtahua'aj nu tyi'tíj va'cán huaséj u tajapuá, arahua'puácaa nu huaséj i maj tajapuá tyí'huiire', a'íj mu jin antyúumua'reej maj arahua'puácaa jin puéjtzij huo'tá'an i ti jin néijmi'i tye'entyipuá'rij i Dios ti jíme' nyú'camui'.

² A'yaa nu nyajta tyi'tíj tyu'séj ti naa tyí'me'estij, a'áa pu jo'muáanyijmee ti'ij jájtya'huaa i tiéj tzajta', a'áa mu jo'tyú'uucca'aj áarpaj metyi'tyai'ij a'íimaj i maj jaatyáamue'tij a'íjci i ti je'ej pua'aj huasé'rin, majta i tyévij ti jahuiire', majta i ti jin tyí'itej i ti jin ántyapuaj.

³ Majta a'íjna chuiicaca'aj je'ej ti huaríj i Moisés i ti tyí'huiiria'ca'aj i Dios jimi, majta a'íjna jíme' je'ej ti huaríj i cánya'aj. A'yaa mu tijin:

Huápui'ij pu tyámua' naa huasé'rín je'ej paj
 tysi'tíj jin huaríj,
 tavástara', Dios mu paj néijmi'i jin
 antyía'mua'reej,
 tyámua' pu een ajta tzáahuatyi'ra'aj séejre' je'ej
 paj tyí'ijta,
 muáaj paj jusén jíme' tyí'ijta.

⁴ ¿A'tanyíj quee muatzíinye' muéetzij tavástara'
 paj pué'een?

¿A'tanyíj quee tyimuaatatyójtzi're'ej?
 Ji'nye muáaj paj ji'rénuya'aj séejre',
 néijmi'i mu i tyeítyee mujo'vá'ju'uj muá'ju'un
 mej mij muatyáanajche,
 ji'nye pu'ríj huataséjre i paj jin tyí'ijta.

⁵ Nyati'ij nyij atányeeriacá', aj nu nyij jaaséj ti
 antácuunyica'aj i tyeyúuj tajapuá ti já'sejre'.

⁶ A'úu mu mij tyeyúuj tzajta' je'ráacij i
 maj tajapuá tyí'huiire' i maj aráahua'puaj
 ará'asej, majta jaa'á'sima'aj i puéjtzij i ti
 aráahua'puaj ará'asej. Cáanarij mu tyí'cheen
 ti naa tyi'tyatáatiyi'ij, majta ahuoji'que'ejma'caa
 jutavíj jitze puáasij jíme' ooroj ti jin taavijhua.

⁷ Ajta siij i maj muáacuaj i maj júurij,
 a'íi pu'ij túxa'aj tyihuo'rái'pu'tyej a'íijma i maj
 aráahua'puaj ará'asej i ti jitzán ava'ajistíjmee i
 ti jin huápui'ij nyú'camui' i Dios i ti jusén jíme'
 júurij.

⁸ Aj pu'ij tyámua' tyá'ajcitzujtariaca' u tyeyúuj
 tzajta' a'íjna jíme' i muárie'ria'ra' i Dios, ti'quij
 tyámua' tyo'huájistyaca' u tyeyúuj tzajta' a'íjna
 i cítzíj, capu che' huatáí'riitariaca' ti a'tíj
 utyájrutyej 'asta na'aj quee antyipua'rej je'ej

maj tyi'tíj jin puéjtzij tyihuo'tá'sij a'íimaj i maj aráahua'puaj ará'asej.

16

I túxa'aj ti a'íjna jin avá'jistij i ti jin Dios nyú'camui'

¹ Nyati'ij nyij nyúucarij huánamuajri' ti u tyeýuj tzajta' ca'nyiin jin a'yan tyihuo'té'exaaaj a'íijma i maj tajapuá tyí'huiire' i maj aráahua'puaj ará'asej a'yan tijin:

—Séricuj, siata'aj ayo'cáxire'en i cháanacaj japua i ti avá'jistij i túxa'aj jitze i ti aráahua'puaj tyá'rá'asej, i ti jin i Dios huápui'ij nyú'camui'.

² Aj pu'ij siij ujo've'mej, ti'quij uye'cáaxirej i cháanacaj japua i túxa'aj jitze ti arámuaaca'aj, aj pu'ij a'íijma jimi i tyeítyee i ti hua' jitze á'yu'si'huaca'aj je'ej ti ántyapuaj a'íjna i tyi'tíj ti je'ej pua'aj huasé'rin, a'íijma jimi pu atzáj huataséjre i ti je'ej pua'aj curiá'rje', ajta je'ej pua'aj huasé'rin.

³ Ajtáhua'aj i siij i tajapuá ti tyí'huiire', a'íi pu ajta uye'cáaxirej i túxa'aj ti jitze arámuaaca'aj, a'áa pu ya'ráaxirej i jájtyij japua ti ve'ej, aj pu'ij i jájtyij a'yan huataséjre ti'ij xúure'ej ti eerámuí'yaca' i tyévij jitze ti huame'rej, aj mu mij néijmi'i huácuij i maj jájtyij jitze já'chajca'aj.

⁴ Ajtáhua'aj i siij ti tajapuá tyí'huiire', a'íi pu ajta uye'cáaxirej a'íjna i ti túxa'aj jitze arámuaaca'aj i játya'naj japua, ajta jo'tij ja'ajéexavi'ijmee, aj pu'ij a'yan huaríj ti'ij i xúure'ej.

5 Nyajta a'yan tyáanamuajri' a'íjci i tajapuá ti tyí'huiire' i ti a'íjna jin antyúumua'reej i jájtyij, ti a'yan tyu'taxájtaca' tijin:

—Muáaj paj tyámua' een, a'íj paj jin antyía'mua'reej pej pij huo'xíjtye'en, muáaj paj jájcuaj imuáj séjria'ca'aj, pajta ijíij pooj séejre',

6 ji'nye a'íimaj mu i tyétyacaa huo'cuij i maj muéetzij jimi tyámua' tyí'tyesejre', majta i maj muéetzij jitze ma'can tyí'xajtaca'aj, ajta ijíij paj muáaj huo'ta' mej mij xúure'ej huaye'en. Jujiimua'aj mu a'yan tye'entyimué'tij.

7 A'yaa nu nyajta tyáanamuajri' ti a'tíj uty- ojo'taxájtaca' jo'tij jo'tyéjvee i maj japuan tyí'mu'vejritacaa, a'yan tijin:

—A'yaa pu tysi'ja'yájna tavástara' mu paj Dios pué'een, mu paj néijmi'i jin antyía'mua'reej, tzáahuaty'i'ra'aj paj jin huo'xíjtyej, pajta quee tysi'tíj jin ootyá'ítzee.

8 Ajtáhua'aj siij i ti tajapuá tyí'huiire', a'íi pu ajta uye'cáaxirej i ti arámuaca'aj i túxa'aj jitze, a'íj pu japua jaráaxirej i xicáj, ajta a'yan tyaatá' tysi'ij i xicáj huo'tyátieeraj i tyeítyee.

9 Aj mu mij huápui'ij huatyájtaa i tyeítyee, majta camu jaatáxaahuataca' i maj jin je'ej pua'aj ríciij, camu majta tyaatatyótzi'rej i Dios, sulu je'ej mu pua'aj tyaatajé i Dios, i ti a'íjna jin antyúumua'reej ti puéjtzij huo'tá'an.

10 Ajtáhua'aj i siij i ti tajapuá tyí'huiire', a'íi pu ajta uye'cáaxirej a'íjna ti jitze aráamuaca'aj i túxa'aj, a'íj pu japua jaráaxirej jo'tij ja'cájca a'íjna i tysi'tíj ti je'ej pua'aj een, aj pu'ij huápui'ij huatyática'riaca' jo'tij tyejé'ijtaj. Majta i tyeítyee,

a'íí mu uhuóoche've'ej i junyanúu jitze a'íjna jíme' maj jéehua huápu'iij jajpuéjtzica'aj,

11 Camu majta jaatáxaahuataca' i maj je'ej pua'aj ríciij, sulu je'ej mu pua'aj tyaatajé i Dios i ti tajapuá já'sejre', a'íjna jíme' i maj jéehua jajpuéjtzica'aj.

12 Ajtahua'aj siij i ti tajapuá tyí'huiire', a'íí pu ajta uye'cáaxirej i túxa'aj ti jitze arámuaaca'aj, a'áa pu ya'ráaxirej i játya'naj jitze ti ve'ej ti a'yan ántyapuaj tijin Éufrates, aj pu'ij atyáaxi' i játya'naj, mej mij antaciinyej a'íimaj i maj tyí'ijta i maj a'áa pujmua' jo'vá'ju' jo'tij jé'ejnyinyij i xicáj.

13 Nyati'ij nyij huo'séj maj huéeicaj ejnyéxiж hua' tyenyij jitze a'íjna i cú'cu'uj, ajta a'íjna i tyi'tij ti je'ej pua'aj huasé'rin, ajta a'íjna i ti hue'tzij jin tyí'xaj, a'yaa mu huasé'rihua'aj mati'ij taachuísee.

14 A'íí pu júuricamej pué'eenye'ej i maj tyiyáaru' jitze ajtyáma'can, a'íí mu ciinyaca'aj néijmi'que' i cháanacaj japua, mej mij huá'ajsii're'en a'íimaj i maj tyí'ijta, mej mij huatyényo'se'en a'ájna xicáara' ti'ij jitzañ huataséjre'ej i Dios ti néijmi'i jin antyúumua'reej.

15 A'yaa pu tijin: "Cásí', nyáaj nu uvé'nyesij ti'ij náhua'rij. Che' huatóotyamua've'en a'íjna i ti atányeej, ajta tyí'chajca ti'ij quee muá'ví'ij jo'cha'canye'en, mej mij quee i tyeítyee jaaséj i ti jutyevi'ra'."

16 Majta je'en hua'ajsii néijmi'caa i maj tyí'ijta a'ájna a ti a'yan tyaja'rágtyapuaj huá'nyuucaa

jíme' i hebreos tijin Armagedón.

17 Ajtáhua'aj síij ti tajapuá tyí'huíire', a'íí pu ajta uye'cáaxirej i tí arámuaaca'aj i túxa'aj jitze, aj pu'ij síij ca'nyiin jin tyu'taxájtaca' tí uje'rávaaca'aj u tyeyúuj tzajta' a'ájna jo'tij jo'tyéjvee i maj japuan tyí'mu'vejritacaa, a'yaa pu tyu'taxájtaca' tijin:

—Pu'ríj néijmi'i tye'entyipuá'riaca'.

18 Aj mu mij huatyána'axcava'xij majta tyényuuca'aj, ajta jéehua tyi'tyáhuaasime'ej, i cháanacaj pu ajta ca'nyiin jin huatóoca'tzij, a'yájna ti'ij quee a'náj tyu'tóoca'tzij mati'ij mana'aj a'yan tyí'tyesejre' i tyeítyee.

19 Ajta a'íjna i chájta'naj ti ve'éj, huéeicaque' pu ootátzi'tyaca', ajta á'vatziixi i chájta'naj i séej chuéj japua ti já'ma'can, ajta i Dios pu jo'támua'reeri' a'íjna i chájta'naj ti ve'éj ti a'yan tyaja'rátjyapuaj tijin Babilonia, ti'ij puéjtzij jaatá'an ajta je'en jáaci'tyij i ti jin huápuí'ij nyú'camui' i Dios.

20 Ajta néijmi'i jo'tij ja'ráahuachij i jájtyij jitze, ajta jirij ti huaquéetíimee a'íí pu néijmi'i tyaja'huóopua'rrixij,

21 majta tyéetyee tajapuá je'cáavatzij maj tyatíti'ijmee a'íijma japua i tyeítyee, huá'puatyej quiiluj mu tyijetyéjma'caa i tyéetyee, majta a'íimaj i tyétyacaa, je'ej mu pua'aj tyaatajé i Dios a'íjna jíme' i tyéetyee maj cáavatzij, ji'nye jéehua mu jajpuéjtzica'aj.

1 Aj pu'ij siij tì tajapuá tyí'huíire', tì ajta séej iityei'ca'aj i túxa'aj tì aráahua'puaj tyá'rá'asej, a'íí pu mu jo've'mej, ti'quij a'yan tyinaaté'exaa jijin:

—Mupo've'me', nyamuaataséejratye'sij je'ej tì tyá'ajpuéetzij ta'mej a'íjna i íiti' tì jamue'tica'aj i túmii i jutyévij jime', a'íí pu a'íin pué'een i tì a'aan jo'ojcay i jájtyij japua tì ve'éj.

2 Majta a'íimaj i maj tyí'ijta i cháanacaj japua, a'íí mu huóoxana'cirej a'íjna jamuán i íitaj, majta a'íimaj i maj a'yan huacháatimee i cháanacaj japua, a'íimaj mu huatyáata'ruj a'íjna jime' tì i íiti' huo'ta' mej mij jamuán huóoxana'cire'en.

3 Ajta je'en i júuricama'ra' i Dios tì naataséjraj, a'íí pu i tì tajapuá tyí'huíire' nyoho'vi'tij a'ájna jo'tij quee já'tyi'tij. A'áa nu nyij íitaj huaséj tì i cú'cu'uj tì po'vij japua avá'catyii, ajta jéehua jitzán á'yu'si'huaca'aj i tì jin je'ej pua'aj tyá'xaj i Dios, arahua'puácaa pu íjmu'uj a'íjna i cú'cu'uj ajta tamuáamuata' pua'mácan ava'ahuájma'caa.

4 Ajta a'íjna i íiti' nacámuaa pu tyi'tyéchajcaa, ajta cií tyí'po'vij, jéehua pu tyo'carújtya'ajma'caa a'íjna i tì ooroj jin tyí'taavijhua, ajta tyetyéj tì huápui'ij tyá'najchij, ajta peerla tyi'tij. A'íí pu ajta túxa'aj iityei'ca'aj tì ooroj jin taavijhua, a'íí pu jitze avá'ajistica'aj i tì xána'visi' huasé'rin, ajta i tì jin huóoxana'cirej a'íjna i íiti',

5 ajta cuáatze' a'yan tyé'yu'si'huaca'aj i nyúucarij nyaj quee yo'ítéej na'raa, a'yaa tyé'yu'si'huaca'aj tijin: "Babilonia, i tì va'cán jin

tyi'tyéjvee, ajta hua' náanaj a'íimaj i úucaa i maj jamue'tij i túmii i jutyévij jíme', ajta néijmi'i i ti je'ej pua'aj tyí'een íiyan cháanacaj japua."

⁶ Aj nu nyij jaaséej ti i íiti' tahuáaca'aj a'íjna jíme' i hua' xuure' i maj tyámua' tyí'tyesejre' i Dios jimi, majta a'íimaj i maj huácuij a'íjna jíme' maj Jesús jitze ma'can tyí'xajtaca'aj. Aj nu nyij je'ej tyo'taséj nyati'iíj jaaséej.

⁷ Ajta i tajapuá ti tyí'huiire', a'yaa pu tyinaate'exaaaj tijin:

—¿Ji'nye een jíme' je'ej petyo'taséj? Nyáaj nu muaaté'exaatye'sij je'ej ti huatóomua'aj a'íjna i nyúucarij ti á'yu'si'ij i íiti' jitze, nyajta je'ej ti huatóomua'aj i ti japuan avá'caj, a'íjna i ti arahua'puácaa íjmu'u, ajta tamuáamuata' pua'mácan ti ava'ahuájmee.

⁸ A'íjna i tyl'tíj i paj jaaséej, a'íí pu anaquéej séjria'ca'aj, ajta ijíij capu che' séejre', ajta óoche' pu eetamej a'ájna jo'tíj ja'tyácul ti'íj quee eexúj á'pua'rej. Majta a'íimaj i maj a'yan huacháatiimee i cháanacaj japua, i maj quee á'yu'si'ij je'ej maj ántya'ruij a'íjna jitze i yu'xarij i maj jin júurij muá'ju'un, ti'íj na'aj tyu'tyátaavijhuaca' i cháanacaj, a'íimaj mu je'ej tyo'taséjraj mati'iíj jaaséej a'íjna i tyl'tíj ti je'ej pua'aj huasé'rin, i ti aamí' séjria'ca'aj, ajta je'en quee che' aja'hua'taca'aj, ajta óoche' pu huataséjre'sij.

⁹ A'yaa pu amitéeria'aj ja'mej a'tíj ti tyojó'itej ti ajta tyámua' metyóomua'rej. A'íjna i ti arahua'puácaa íjmu'u, a'yaa pu huatóomua'aj a'íjna i jírój ti aráahua'puaj ará'asej ti japuan áan

jo'ojcaj i úiti', a'yaa pu ajta huatóomua'aj maj aráahua'puaj ará'asej i maj tyí'ijta.

10 Mua'anxívij i maj merij huáacuii, siij pu ooj tyi'tij jin tyi'tyéjvee, ajta i siij capu eexúj séejre'. Ajta ti'ij huataséjre'en capu jéehua á'tyeeren.

11 Ajta i tyi'tij ti je'ej pua'aj huasé'rín ti jájcua jímuáj séjria'ca'aj, ajta quee che' séejre', a'íi pu a'íin pué'een i ti aráhueeicaj, a'íi pu ajta hua' jitze ajtyáma'can i maj aráahua'puaj ará'asej, a'íi pu ajta néijmi'i á'pua'ren.

12 'Ajta a'íjna i ti tamuáamuata' pua'mácan ava'ahuájmee, a'íi mu a'íin pué'een i maj tamuáamuata' ará'asej i maj tyí'ijta, i maj quee xu tye'entyájrupij mej mij tyu'ta'íjtaj, majta móoche' mu ja'ancuriáa'sij mej mij séej ooraj á'tyeevi'in maj tyu'ta'íjtaj a'íjna jamuán i tyi'tij ti je'ej pua'aj huasé'rín.

13 A'íimaj i maj tamuáamuata' ará'asej i maj tyí'ijta, néijmi'i mu juxa'aj mana'aj tyí'xaj, a'íj mu jin jaatátuiire'sij i maj jin antyúumua'reej a'íjci i tyi'tij ti je'ej pua'aj huasé'rín.

14 A'íi mu mij jaatanyo'si'tye'ej a'íjci i cánaya'aj, ajta a'íi pu i cánaya'aj huo'tyámue'tij, majta a'íimaj jamuán séejre' i Dios ti huo'tajé ajta je'en hua'antyíhuoj mej mij tyámua' eenye', ji'nye i tavástara' pu tyihuá'ijtye' a'íimaj i maj hua' vástara' pué'een i tyeítyee, ajta a'íin pué'een i tajtúhuauan ti néijmi'caa tyí'ijtye' i séecan i tajtúhuaanyij.

15 A'yaa pu ajta tyinaaté'exaaj i tajapuá ti tyí'huíre' tijin:

—A'íjna i jáftyij ti ve'ej i paj jaaséej, i ti japuan anjo'ojca'tyii i íiti' ti jaamué'tij i túmii i jutyévira' jíme', a'íi mu a'íin pué'een i tyeítyee i maj séej chuéj japua já'ma'can, i maj séej nyúucarij jin tyí'xaj, majta séej chájta'naj jitze ja'chej.

¹⁶ Ajta a'íjna i a'huáara' tamuáamuata' ti ará'asej i paj jaaséj, ajta a'íjna i ti je'ej pua'aj huasé'rin, a'íi mu jájcha'iiria'aj muá'ju'un a'íjci i íitaj ti jaamué'tij i túmii i jutyévira' jíme', a'íi mu ayooriésij metya'cá'ri'ran i ti tyi'tyéechan, majta je'en jaatyáci'mij i tyévira' matí'ij mij jaatyáteeraj.

¹⁷ Dios pu arí a'yan tyihuo'cámua'riityej hua' xiéjnyu'caa tzajta' mej mij a'yan huárinyij je'ej ti a'íin tyá'xie've', a'íj mu jíme' juxa'aj mana'aj rinyij mej mij jaatátuiire'en a'íjci i tyi'tij ti je'ej pua'aj huasé'rin i maj jin antyúumua'reej, 'asta na'aj quee a'yan atyojo're'nyej je'ej ti i Dios arí tyu'taxájtaca'.

¹⁸ Ajta a'íjna i íitaj i paj jaaséej, a'íi pu a'íin pué'een i chájta'naj ti ve'ej i ti tyihuá'ijtye' néijmi'que' i cháanacaj japua.

18

A'íjna i Babilonia ti jó'vej

¹ Nyati'ij nyij nyajtáhua'aj séej huaséj i ti tajapuá tyí'huiire' ti jútye' aje'cáma'ca'aj, va'cán pu jin antyúumua'reej, néijmi'que' pu i cháanacaj japua huanyéeri'cij ja'raa a'íjci jíme' i ti á'taaca'aj i jujitzé.

² A'yaa pu ca'nyíin jin tyí'jijhuaca'aj tijin:

—Pu'ríj á'avej, pu'ríj á'avej a'íjna i Babilonia i chájta'naj ti ve'éj. Pu'ríj hua' chi'ij pué'een a'íimaj i tyiyáaru', jo'maj ja'chej i júuricamej i maj xána'visi' huasé'rin, ajta jo'maj já'asacaa i pína'see i maj xána'visi' huasé'rin, majta tyi'tyán i tyaj quee hua'xie've'.

³ Ji'nye néijmi'i mu i maj séej chuej japua já'ma'can huatyáata'ruj mej mij je'ej pua'aj huárinyij ti'ij a'íjna i Babilonia, a'íimaj i maj íiyan tyí'ijta i cháanacaj japua, néijmi'i mu jamuán huóoxana'cirej, majta i maj tyí'to'racaá íiyan cháanacaj japua, a'íi mu huoochíjtyaanyi'taca' a'íjna jíme' ti a'íin a'yan tyihuo'tá' je'ej maj tyi'tíj tyi'xie'va'ca'aj.

⁴ Nyati'ij nyij nyajtahua'aj séej nyúucarij huánamuajri' ti jútye' tyajá'xajtaca'aj a'yan tijin:

—Siata'aj eeráciinyej i chájta'naj jitze, mua'aj mu siaj nyetyeíityeristyamua' pué'een, siaj sij quee hua' jamuán huóoxana'cire'en, ti'ij quee ajta jamuáaci'tyij i puéjtzij,

⁵ ji'nye a'íi pu arí huápui'ij ootyá'ítzee i Dios jimi, a'íi pu i Dios jamua'reej i ti jin je'ej pua'aj tyi'tyúucha'ij a'íjna i íiti'.

⁶ Che' a'yan ajta tyáaci'tyij ti'ij ajta a'íin puéjtzij tyihuo'tá' i ti huo'mué'tij, che' hua'puaj tyu'nájchitaj i ti jin je'ej pua'aj huaríj, siajta i váasuj ti jitzán jaya'caa siata'aj ja'vá'jisten a'íjna jíme' i ti hua'puaj ará'asej i ti jin huatyátahuán, a'yájna ti'ij a'íin séecan tyu'tá',

⁷ siata'aj puéjtzij jaatá'an ti'ij huatóoxaamujritye'en, a'yájna ti'ij jusíij tyá'huóotzaahuaj, ajta je'ej ti tyu'tóosejrataca'.

Ji'nye a'yaa pu tyí'xaj i jutzájta' tijin: "A'yaa nu tyi'tyéjvee ti'ij iiti' ti tyí'ijta. Canu antyínyashijtariaca', canu nyajta jajpuéetzij na'mej."

⁸ A'íj pu jin séej xicáj japuan rávesij i ti jin jajpuéetzij ja'mej, aj pu'ij tyi'ijcuí'nyij, ajta huatóoxaamujritye'ej, ajta huataí'cuataj, aj pu'ij huatyáteeri'huaj, ji'nye i Dios néijmi'i pu putyí'uurej, a'íi pu i tavástara' a'yan puéjtzij tyaaa'sij.

⁹ A'íimaj i maj tyí'ijta i cháanacaj japua, i maj jamuán huóoxana'cirej, majta jamuán huochíjtyanyi'taca', a'íi mu juyiinyen majta huatóoxaamujritye'sij mati'ij jaaséej ti ájcitzuj a'íjna jíme' ti tyátaasij.

¹⁰ Majta a'ímuáj jo'tya'úuj muá'ju'un a'íjna jíme' maj jatzínye' i ti jin jajpuéjtzij, a'yaa mu tyu'taxájtaj tijin:

—¡Cuíi' xaa! ¡Cuíi' xaa muáaj mu paj chájta'naj pué'een ti ve'éj, Babilonia mu paj va'cán jin antyía'mua'reej! Ji'nye jíye'tzin tya'rá'aj i paj jin períj jajpuéjtzij.

¹¹ Majta i maj tyí'to'racaá íiyan cháanacaj japua, a'íi mu majta juyiinyen majta huatóoxaamujritye'ej a'íjna jíme' i chájta'naj, ji'nye capu che' ma' a'tíj ta'mej ti tyihuó'nanieej i maj tyú'tisij,

¹² tipua'aj ooroj, pláataj, i tyetyéj ti tyámua' tyá'najchij, tysi'tíj peerla, cáanarij ti tysi'jí're'en i ti tyí'me'estij, na'ríij ti táxie'muaa, nusu i ti po'vij, ajta néijmi'i i ciyéj ti jéehua tyá'najchij, na'ríij

tyi'tíj coobre, nusu tyapúusti', nusu i tyetyéj i maj tyi'cámejtyee,

13 nusu i cue'ráj maj tyi'na'chityaa i ti naa tyaarie'ej, nusu i iijcua na'ríij tyi'tíj miirra, nahuáj, aséityij, ariinaj ti jí're'en, tyeríicuj, ajta ya'muáatyee i maj hua' japuan tyi'tí'ijciccaa, nusu cánya'xii, cahuáayu'uj, i cariáata', majta a'íimaj i maj ca'nyéjrij jin tyi'muarie' juxa'aj tyeítyee jimi.

14 A'yaa mu tyaatájeevij a'íjci i chajta'naj tijin:

—¡Capu che' séeria'aj ta'mej muéetzij jimi a'íjna i táque'ej ti jéehua mua'ránajchica'aj, papu'ríj jusén jin tyojo'riej i ti huápui'ij tyá'najchij i paj jin chíjtyaanyi'taca'aj!

15 Majta a'íimaj i maj a'yan éenye'ej tyi'tooca'aj majta a'íjna jin huoochíjtyaanyi'taca', a'íi mu a'ímuáj jo'tya'úuj muá'ju'un, a'íjna jime' maj jatziiyne' i ti jin jajpuéjtizij, muyiinyaj majta juxaamúuiritya'aj,

16 a'yaa mu tyi'xáataj muá'ju'un tijin:

—¡Cuí' xaa! ¡Cuí' xaa i chajta'naj ti ve'éj! I ti a'íjna tyi'tyéechan i ti me'estíj ti naa een, ajta a'íjna jime' i ti táxie'muaa, ajta i ti po'vij jime', ajta a'íjna tyo'carújtye'ejmee i ti ooroj jin tyi'taavijhua, ajta i tyetyéj ti huápui'ij tyá'najchij, ajta a'íjna i peerla tyi'tíj;

17 ¡ajta jiye'tzín néijmi'i tyu'riá'xij i ti huápui'ij tyá'najchica'aj!

Majta néijmi'i a'íimaj i maj báarcuj tyimuárie'rij, majta i maj tyi'muijhucacaa i báarcuj jitze i maj á'ciiynej i jájtyij japua, majta néijmi'i i maj hue'tyée vivi', a'íi mu a' ímuáj jo'huíistíraa,

18 ajta mati'ij jaaséej a'íjci i cítzíj ti ájcitzujtariaca' ti'ij tyátaasima'aj i chájta'naj, aj mu mij a'yan tyityeetyejíihuajraa tijin:

—¿Jo'nyij ajtahua'aj síij chájta'naj já'sejre' ti'ij a'mújna?

19 Aj mu mij chuéj ti muuinyíj ahuóoratziraxij i jumu'új jitze, muuyiinyaj majta jux-aamúuirtya'aj, a'ya mu tyí'tyejihuaca'aj tijin:

—¡Cuí! xaa! ¡Cuí! xaa a'íjna i chájta'naj ti ve'ej! A'íj mu jin huoochíjtyaanyi'taca' muéetzij ti jimi tyí'sejre', néijmi'i i maj báarcuj tyíya'muaaca'aj i maj jin antací'ca'aj i jájtyij japua. A'íj mu mij jiye'tzín jó'vej.

20 Ajta i tajapuá siaj já'sejre', siata'aj huatóotyamua've'en, a'íjna jíme' i chájta'naj, siata'aj huatóotyamua've'en mua'aj mu siaj jí're'y'ej séejre' i Dios jimi, siajta mua'aj mu siaj antyíhuaviihuaca', siajta mua'aj mu siaj Dios jitze ma'can tyí'xaxa'aj, néijmi'i xu huatóotyamua've'en, jí'nye ti'ij i Dios jo'xíjtyej a'íjci i íitaj, aj pu mua'ajmaj tyámua' tyajamo'xá'pui'intari'ri'.

21 Aj pu'ij síij ti tajapuá tyí'huiire' tyetyéj pu tyítii i maj jin tyá'tí'xiccaa, aj pu'ij ja'tyájriee i jájtyij jitze ti ve'ej, a'yan tyí'xáataj tijin:

—A'yaaj paj cha'taj atyojo'cárutyij muáaj chájta'naj paj ve'ej Babilonia paj ántyapuaj, camu mij che' a'náj muasejran.

22 Camu che' namuáaria'aj muá'ju'un i maj tyí'cui'nacaa i áarpaj jitze, nusu i maj tyí'ci'sityee túuturu'uj jitze, na'ríij i trompéetaj jitze, camu majta che' tyí'muárie'ej muá'ju'un je'ej maj tyí'tíj

tyu'yí'tin, capu ajta che' namuáaria'aj ta'mej i maj tyí'tixicaa.

²³ Capu che' a'táaj ja'mej muéetzij jimi i tiéj ti ú'taa i hua' chi'ij tzajta', capu ajta che' namuáaria'aj ja'mej i maj tyí'ye'estyaa a'íimaj i maj moochán huanyéjnyei'chaca'. Ji'nye a'íimaj i maj tyí'to'racaria'aj mu a'íin pué'eenye'ej i maj a'yan japuan séria'ca'aj i cháanacaj, i maj majta viváajma'aj jin tyityatatyá'ca'aj, i paj muáaj huo'cuanamuaj matí'ij mana'aj pua'máj a'yan séejre' i cháanacaj japua.

²⁴ Ji'nye a'íjna jitze i chánta'naj a'íj mu jitze jáatyoj i hua' xuure' i maj Dios jitze ma'can tyí'xaxa'ta'aj, majta i maj ji're'nye'ej séria'ca'aj i Dios jimi, majta néijmi'i matí'ij mana'aj pua'máj huácuij i cháanacaj japua.

19

I maj tyí'chuiicaj u tajapuá

¹ Aj nu nyij tányij huó'namuajri' i maj tajapuá ca'nyíin jin mui'tíj tyajá'xajtaca'aj, a'ya mu tijin:

¡Alelúuyaj! Tyiche' tyaatatyójtzi're'en i Dios,
ji'nye a'íi pu tajapuá huatanyúj,
a'íj pu ajta jimi já'ma'can i ti naa huasé'rin,
ajta i ti jin néijmi'i putyí'uurej,

² a'íi pu tzáahuatyí'ra'aj jin huá'xijtye'en,
ajta je'ej ti tye'tyévijtye';

a'íi pu arí jo'xíjtyej a'íjci i íitaj ti jutyévira' jin
jamue'tica'aj i túmii,
ajta ca'nyíjra'aj huo'ta' néijmi'que' i cháanacaj
japua,

mej mij jamuán huóoxana'cire'en.

Dios pu'ij a'íjna puéjtzij jaatá' a'íjna jíme' tì i fíti' huo'cuij a'íimaj i maj jahuiire' i Dios.

³ Majtáhua'aj mu a'yan tyu'taxájtaca' tijin:
—¡Alelúuyaj! A'íjna i tì jitzán ájcitzuj i íitaj capu a'náj huatyápua'rij.

⁴ Majta a'íimaj i huáasij i maj seityéj japuan muáacuaj ará'asej, majta i maj muáacuaj i maj júurij, néijmi'i mu ecóotutaxij, mej mij jaatyáanajche i Dios, i tì acájca ipuárij jitze. A'yaa mu tyi'xajtaca'aj tijin:

—¡Che' a'yan tyá'ra'nyij! ¡Alelúuyaj!

⁵ Aj pu'ij siij huajíhuaca' tì a'áa véjri' jo'tyávaaca'aj jo'tij jo'tyéjee i maj japuan tyí'mu'vejritacaa, a'yaa pu tyi'xajtaca'aj tijin:
Siata'aj tyaatatyójtzi're'en i Dios, néijmi'i mua'aj, mu siaj viváajma'aj jin tyityatatyíj, siajta mu siaj cileenye' jin tyityatatyíj, néijmi'i mua'aj mu siaj jahuiire' siajta tzáahuatyi'ra'aj jimi tyícha'ij.

Ti'ij huatyénysiichij i Canya'aj

⁶ A'yaa nu nyajta tyihuó'namuajri' maj jéehua i tyeítyee tyi'xajtaca'aj, a'yaa pu namuajria'ca'aj ti'ij jo'tij jájtyij ja'ancáamui'yej, ajta a'yan namuajria'ca'aj ti'ij i víftyee maj tyényuuca'an. A'yaa mu tyi'xajtaca'aj tijin:

¡Alelúuyaj! Tyiche' tyaatatyójtzi're'en i Dios, ji'nye pu'ríj huatyóochej tì tyu'ta'íjtaj i tavástara',

ajta i Dios i tì néijmi'i jin antyúumua'reej.

⁷ Tyiche' huátatyamua've'en, tyajta tyaatatyójtzi're'en,

ji'nye pu'ríj a'ájna atyojo're'nyej ti'ij i cánya'aj
huatyényeiichij.

Ajta i ti fiira'ra'an pué'eenye'ej ta'mej pu'ríj ajta
tyámua' huóoruuj.

⁸ A'yaa mu tyaatá' ti a'íjna tyu'tyóochejtyej i
cáanarij ti me'estíj ti ajta naa een, ti
tyama'astájyi'ij ti quee choomua.

Ji'nye a'íjna i cáanarij ti naa een, a'íi pu pué'een
i maj jin tyámua' tyityetyúucha'iica'aj a'íimaj i
tyeítyeristyamua'me'en i Dios.

⁹ Ajta i ti tajapuá tyí'huíire' a'yaa pu tyi-
naaté'exaaj tijin:

—Ootyéeyu'xaj a'yan tijin: “Miche' hu-
atóotyamua've'en a'íimaj i maj huo'tá'inyej
mej mij jamuán tyú'cua'nyij i cánya'aj a'ájna
xicáara' ti jitzán huatyényeiichij.”

A'yaa pu ajta tyinaaté'exaaj tijin:

—A'íjna i nyúucarij nyaj mua'ixaatye' Dios pu
ji're'can jíme' janyuucaa.

¹⁰ Aj nu nyij tyítunutaca' jo'tij ja'ra'íicajmee
nyej nyij jaatyáanajche, aj pu'ij a'yan tyi-
naaté'exaaj tijin:

—Capáj a'yan rijcaj, ji'nye nyáaj nu jahuiíre'
i Dios, a'yájna pati'ij muáaj majta a'íimaj i
a'ihuáamua' i maj a'yan ríciij je'ej ti i Jesús
tyihuó'ixaaj. Pata'aj i Dios huatyáanajchej.

Ji'nye a'yájna ti'ij tyu'xájtaca' i Jesús, a'íi pu
a'íin pué'een i ti huo'cámua'riityej a'íimaj i maj
Dios jitze tyí'xajtaca'aj.

*A'íjna i ti avá'caj i cahuáayu' japua ti
cuéeinara'*

11 Aj nu nyij jaaséej ti antácuunyica'aj u tajapuá, aj pu'ij cahuáayu' huataséjre ti cuéeinara', ajta i ti avá'caj a'yaa pu ántyapuaj tijin I ti tyámua' een ti ajta tzáahuatyi'ra'aj jin tyí'xaj, ji'nye tyámua' pu tyí'ijtaca'aj, ajta a'yan cha'taj tyí'nyo'sa'ca'aj.

12 A'yaa pu huasé'rihua'aj i ji'sáara' ti'ij tiéj ti á'taa, ajta mui'caa tyo'carújtya'ajma'caa i cúruun i jumu'új jitze, ajta jitzán á'yu'si'ij je'ej ti a'íin ántyapuaj, ajta a'íi na'aj jusíij yó'itej.

13 Ajta i cáanarij ti tyí'chajca'aj xúure'ej pu jéehua a'ma'ca'aj, ajta a'yan ántyapuaj tijin I Nyúucaria'ra' i Dios.

14 Majta cújta' huajú'ca'aj i xantáaru' maj tajapuá já'ma'can, cuéeinavi' metyi'cháaj ti tyí'tyama'astájyi'caa ti ajta huápui'ij tyí'jí're'en ajta quee tyí'choomuavi'ca'aj, majta je'en cahuáayu'uj japua ave'tye'tya'ajma'caa maj cueinaa.

15 Ajta i tyényi'tze' náhuaaj pu éejnyinyiica'aj ti huápui'ij tyí'itzij, ti'ij jin tyihuo'puéjtye'en i néijmi'caa i tyeítyee i maj a'yan séejre' i cháanacaj japua. Ca'nyéjrij pu jin tyihuo'ta'íjtye'sij. Ajta a'íin hua' japua jaráriesij i ti jin huápui'ij nyú'camui' i Dios ti néijmi'i jin antyúumua'reej.

16 Ajta i máancajra'an jitze, huárita' pujmua' a'yaa pu tyé'yu'si' tijin: "Hua' tajtúhuan i tajtúhuaanyij, ajta i ti tyihuá'ijtye' i maj tyí'ijta."

17 Nyajta je'en séej huaséj i ti tajapuá tyí'huiire', a'áa pu jo'tyávaaca'aj i xicáj jitze, a'yaa pu ca'nyíin jin tyihuo'tajé néijmi'caa i pína'see i maj jútye' ra'ra' tijin:

—Siata'aj mujo'vá'ju'un siaj sij tyú'cua'nyij i
Dios ti tyaja'muacue'tyen,

18 siaj sij jáacua'nyij i huá'hue'ra' a'íimaj
i maj tyí'ijta, i maj tyihuá'ijtye' i xantáaru',
sajta i huá'hue'ra' i tyétyacaa i maj jéehua
uhuácaca'nye', sajta huá'hue'ra' i cahuáayu'uj,
majta i maj ave'tye'tya'ajma'caa, néijmi'i i
huá'hue'ra' i tyétyacaa, i maj juxáahuaj ciñyej,
nusu i maj ca'nyéjrij jin tyí'muarie', i maj
ciléenye' jin tyityatatyij, nusu i maj va'cán jin
tyí'huiire'.

19 Nyati'ij nyij jaaséej a'íjci i ti je'ej pua'aj
huasé'rin nyajta i maj tyí'ijta i cháanacaj
japua hua' jamuán i juxantáaru'ustymua', maj
aja'tyúusiiria'ca'aj mej mij jaatanyo'si'tye'en
a'íjci i ti avá'caj i cahuáayu' japua, majta i
xantáaru'ustymua'mua'.

20 Ajta a'íjna i tyi'tíj ti je'ej pua'aj huasé'rin,
a'íj mu huatyéevi', majta jamuán a'íjna i ti
hue'tzij jin tyí'xajtaca'aj a'íjna jitze ma'can, i
ti ajta jitzán ma'can jéehua tyu'muáriej. A'íj
pu jin huo'cuanamuaj a'íjna i ti jitzán ma'can
hue'tzij jin tyí'xajtaca'aj, a'íjma i maj huatoo'a'
maj hua' jitze jo'yú'xaj je'ej ti ántyapuaj a'íjna
i tyi'tíj majta jaatyánajchaca'. Aj pu'ij a'íjna i
tyi'tíj ti je'ej pua'aj huasé'rin, ajta i ti hue'tzij jin
tyí'xajtaca'aj a'íj mu huavívi'ri'huaca', mati'ij mij
a'áa huaja'tyáahua'xi júurican jo'tíj ja'alaguun
ti asúufrej jin á'taa.

21 Majta i séecan a'íj mu huácui'iihuaca' a'íjna
jime' i chúun ti éejnyinyiica'aj i tyényi'tze' a'íjna
i ti cahuáayu' japua avá'caj, majta néijmi'i i

pína' see tyámua' mu tyityaatajú'xaj a'íjna jíme'
i huá'hue'ra' i maj huácuij.

20

Cirúistu' pu tyu'ta'ítaj séej ví'ra'aj nyinyi'ra'aj

¹ Séej nu huaséj i tì tajapuá tyí'huíire' tì jútye' aje'cáma'ca'aj, ajta yáavij huáchuisima'aj i tì jin ja'tyáanaj jo'tij ja'tyácun ajta cadéenaj huapísime'ej tì vivéj.

² Aj pu'ij jaatyéevi' a'íjci i cú'cu'uj, a'íjna i tì jájcuaj imuáj huataséjre, i tì a'íin pué'een i tyiyáaru', aj pu'ij jaatyáaj'i'quej tì'ij séej ví'ra'aj nyinyi'ra'aj ji'qui'huaj.

³ Aj pu'ij a'áa ye'tyáriee jo'tij ja'tyácun, ajta je'en ja'tyáanaj ta'aj ij quee che' huá'cuanamuaj i maj séej chuéj japua já'ma'can 'asta na'aj quee mutyojo'me'en séej ví'ra'aj nyinyi'ra'aj, aj pu'ij té'ej cíira'tzuj tyu'tátuihuaj.

⁴ Nyati'ij nyij ipuárij tyu'séj, a'íjma mu jitzán acátye'tya'aj i maj ja'ancuriáa' mej mij huo'xíjtye'en i tyeítyee. Nyajta je'en hua'júricamej huaséj a'íjma i maj hui'ijveechixij i hua' mu'uj a'íjna jíme' maj tyámua' éeny'ej i Jesús jimi, majta a'íjna jitze i nyúucaria'ra' i Dios. A'íimaj i maj quee jaatyánajchaca' a'íjci i tì je'ej pua'aj huasé'rín camu majta i tì jahuiíre', majta quee huatóoa' maj hua'ajtyiyú'xaxi'in i huá'cuaatze' nusu i jumuáca' jitze. Aj nu nyij huo'séj maj huatájuuriaca' majta je'en jamuán tyu'ta'ítaca' i Cirúistu' séej ví'ra'aj nyinyi'ra'aj jitze.

5 Majta i séecan i maj huácuij, camu huatájuuriaca' 'asta na'aj quee mutyojo'mej séej ví'ra'aj nyinyi'ra'aj. A'ií mu a'iín pué'een i maj anaquéej huatájuuriaca'.

6 Miche' huatóotyamua've'en a'íimaj i maj hua' jamuán anáatya'aj huatájuuri, ji'nye a'íijma mu jitze ajtyáma'can i tyeítyeristyamua'me'en i Dios. Majta quee che' cui'nyij, sulu a'íí mu tyitye'entyárutyij i Dios jimi, majta i Círístu' jimi, mej mij séej ví'ra'aj nyinyi'ra'aj jamuán tyu'ta'íjtaj.

Dios pu ja'antyimué'tij i tyiyáaru'

7 Tí'ij mutyojo'me'en i séej ví'ra'aj nyinyi'ra'aj, a'íí pu i tyiyáaru' huatátuihuaj jo'tij je'tyánami'huaca'aj,

8 aj pu'ij eetaméj tí'ij huo'cuanamuan a'íijma i maj séej chuéj japua já'ma'can, i maj a'áa jo'cháatimee jo'tij i xicáj jé'ejnyinyij, majta i maj a'áa pujmua' jo'cháatimee jo'tij i xicáj ja'ancáru'pij, majta i maj ajtyapuáj pujmua' jo'cháatimee, majta i maj áatyej pujmua' huacháatimee, ajta a'íjci i tí a'yan ántyapuaj tijin Gog, ajta a'íjci i Magog, majta néijmi'caa i maj hua' jitze ajtyáma'can i maj a'yan ará'asej tí'ij i séj tí a'áa ja'ajtyájcaj jo'tij ja'va'ástimee i jáftyij tí ve'éj, a'íijma mu mij tyísiire'ej mej mij huatyényo'se'en.

9 Matí'ij mij néijmi'que' oorióonajchaca' tí'ij na'aj ooyóhuaj i chuéj, matí'ij mij hua'ajnáj jo'maj tyojo'tyá'inaamuarica'aj i maj tyámua' een i Dios jimi, a'íijma i Dios tí hua'xie've'. Ajta

tiéj pu uje'cájvej u tajapuá, ti'quij huo'tyáatiej a'íjma i maj jamuán huajú'ca'aj i tyiyáaru'.

10 Ajta i tyiyáaru', i ti huo'cuanamuaj, a'áa pu ja'tyáriehuaca' jo'tij ja'alaguun ajta já'taa i asúufrej jíme', jo'maj majta ja'tyáavatzij a'íjna i ti je'ej pua'aj huasé'rín ajta a'íjna i ti jahuiiria'ca'aj, ajta a'íjna i ti hue'tzij jin tyí'xajtaca'aj. A'áa mu mij jajpuéetzij muá'ju'un tújca majta tíca' majta jusén jíme'.

Dios pu huá'xijtye'en a'ájna jo'tij já'sejre' i ipuárij ti ve'éj

11 Nyati'íj nyij ipuárij huaséj ti ve'éj ti naa tyí'cueenara', nyajta a'íj huaséj i ti acájca. Ajta i cháanacaj, ajta i tajapuá, a'áa pu ja'huóopua'rixij a'íjna jimi, camu che' ma' já'sejria'ca'aj.

12 Nyajta je'en a'íjma huaséj i maj huácuij, i maj huáasij majta i maj cíleen, a'áa mu ja'riá'vaaca'aj a'íjna jimi i ipuárij, aj mu mij séej ootácuuraca' i yu'xarij, majtáhua'aj séej ootácuuraca' i yu'xarij i maj jitzáñ a'yu'si'íj je'ej maj ántya'ruj i maj júurij huatyá'itzeere'ej i Dios jimi. Majta a'íimaj i maj meríj huácui'ijcaa a'yaa mu tyityo'xíjtyi'huaca' je'ej maj tyl'tíj huáruuj mati'íj móoj júurica'aj, majta je'ej ti tyé'yu'si'huaca'aj i yu'xarij jitze.

13 Aj mu mij huataséjre i maj atyájcuii i jájtyij jitze, majta néijmi'i i séecan i maj huácui'ijcaa, néijmi'i mu majtáhua'aj huatájuuriaca', aj pu'ij Dios huo'xíjtyej a'íjna jíme' je'ej maj tyl'tíj jin huaríj mati'íj móoj júurica'aj.

¹⁴ Ajta je'en a'íjna i ti tyí'tyacui'caa a'áa pu ja'tyáriehuaca' jo'tij ja'alaguun ajta á'taa asúufrej jíme'. A'íi pu a'íin pué'een i maj majtáhua'aj jín cui'nyij,

¹⁵ a'áa mu majta huaja'tyáahua'xij i maj quee áyu'si'huaca'aj je'ej maj ánty'a'rui i yu'xarij jitze ti hua'tá'caa maj jusén jín júurij huatyá'ítzeere'en i Dios jimi.

21

A'íjna i tajapuá ti já'sejre' ti jájcua j ajta i cháanacaj ti ajta jájcua j

¹ Aj nu nyij tányij i tajapuá huaséj ti jájcua j, nyajta i cháanacaj ti ajta jájcua j, ji'nye a'íjna i tajapuá ti anaquéej séjria'ca'aj, ajta a'íjna i cháanacaj ti mí'ma'can, capu che' séjria'ca'aj, ajta i jájtyij ti ve'éj, capu ajta che' séjria'ca'aj.

² Nyajta je'en jaaséej i chájta'naj ti jájcua j ti ajta naa een i ti a'yan ántyapuaj tijin Jerusalén, ti jútye' aje'cáma'ca'aj jo'tij i Dios já'sejre'. Tyámua' pu huóoruuj a'íjna i chájta'naj ti'ij i íiti' ti huatyéviche'sij.

³ Nyajta je'en nyúucarij huánamuajri' ti ca'nyiin jín a'áa tyojo'taxájtaca' jo'tij i ipuárij jo'tyávaaca'aj, a'yaa pu tyí'xajtaca'aj tijin:

—Iiye'ej pu putyi'ríci j o'tij já'sejre' i Dios hua' jamuán i tyétyacaa. Hua' jamuán pu huatyá'ítzeere'ej, majta a'íimaj mu tyeítyeristyamua'me'en pue'eenye'ej muá'ju'un. Ajta i Dios a'íi pu hua' Dios pué'eenye'ej ta'mej.

⁴ Tyámua' pu tyihuo'tyéjeevij mej mij quee che' juxaamuijrya'aj, camu che' cui'nyij, camu

che' juxaamúuirtya'aj muá'ju'un a'íjna jíme' tì siij huamu', camu majta che' juyiinyaj muá'ju'un, camu che' tyi'tíj jin jajpuéetzij muá'ju'un, ji'nye a'íjna i tì aamí' tyi'sejria'ca'aj capu che' tyi'seere'ej ta'mej.

⁵ Ajta a'íjna i tì ipuárij jitze acákca a'yaa pu tyu'taxájtaca' tijin:

—Nyáaj nu néijmi'i tyi'jajcuare'en i tì tyi'sejre'.

Ajta a'yan tijin:

—Ootyéeyu'xaj a'íjci, ji'nye a'íi pu nyúucarij tzáahuaty'i'ra'aj jin tyi'xaj, ajta i'ríj siaj jitzán tyú'ca'nyej.

⁶ Aj pu'ij a'yan tyinaaté'exaaj tijin:

—Pu'ríj tye'entyíci'piihuaca'. Nyáaj nu a'íin pué'een i nyaj anájcaj, nyajta i nyaj uvé'tyajtij, nyáaj nu jájcuaj imuáj huataséjre, nyajta jusén jíme' séeria'aj na'mej. A'tíj tina'aj tì hataí'imu'un nyáaj nu huáapua'aj jaatá'sij a'íjci i jájtyij tì a'áa já'ajnyinyii jo'tij ja'ajréxaj, a'íjna i jájtyij i tì jin júurij ja'mej jusén jíme'.

⁷ Ajta a'íjna i tì tyu'tyámue'tin, néijmi'i pu a'íjna tyá'ci'tyij, nyáaj nu Dios ra' pue'éenye'ej na'mej, ajta a'íi pu nyiyóoj pue'éenye'ej ta'mej.

⁸ Majta a'íimaj i maj je'ej pua'aj tyityetyúucha'ij, i maj quee tyá'tzaahuaty'e', i maj tyú'xana've', i maj tyi'tyacui'caa, i maj úucaa jamuán juxana'cire', i maj tyi'chahuaa, i maj sáanturij najchej majta i maj tyi'hue'tacaa, a'yaa pu tyihuá'ci'tyij maj a'áa jo'tyá'itzeere'en jo'tij ja'alaguun tì asúufrej jin á'taa, a'íi pu a'íin pué'een i maj jin majtahua'aj cui'nyij.

I Jerusalén ti jájcuaj

9 Aj pu'ij siij nye jimi aje're'nyej i ti tajapuá tyí'huiire' ti hua' jitze ajtyáma'can i maj aráahua'puaj ará'asej, i maj túxa'aj tyí'tyái'pu'ca'aj i ti ajta aráahua'puaj tyá'rá'asej, i ti jitzán arámuaaca'aj i cui'nyi'ra'aj i maj jin jajpuéjtzica'aj i tyeítyee, a'yaa pu tyinaaté'exaajtijin:

—Mujo'té'yi'ij, nyáaj nu muaataséjratye'sij a'íjna i ti jímí tya'tóoraj i cánaya'aj ti ajta fiira'ra'an pue'éenye'ej ta'mej.

10 Ajta je'ej ti tyinaataséjra i júuricama'ra' i Dios, a'íi pu i ti tajapuá tyí'huiire' nyooovi'tij jo'tij jiríj jo'tácaj ti huápui'ij ájtyeej, aj pu'ij naataséraj i chájta'naj ti naa een i ti a'yan ántyapuaj tijin Jerusalén, a'áa pu jútye'je'cáma'ca'aj jo'tij i Dios já'sejre'.

11 Naa pu tyi'tyama'astájyi'caa a'íjna i chájta'naj ti'ij ajta i Dios ti huápui'ij naa huasé'rin, a'yaa pu tyi'tyatáatiyi'caa ti'ij i tyetyéj ti huápui'ij tyá'najchij, ti'ij ajta tyí'tatzaj a'íjna i cristal.

12 Va'tij pu jin curiá'nami' ajta tyámua' tyé'ejtyee, tamuáamuata' japuan hua'puaj pu ará'axcaa jo'tij ja'pueertaj, ajta jo'tij ja'pueertaj tajmee a'íi mu eetyú'uucá'aj i maj tajapuá tyí'huiire', ajta néijmi'que' puéertaj jitze siij ajta siij a'yaa pu tyé'yu'si'huaca'aj je'ej maj ántya'ruj a'íimaj i tyeítyeristyamua'me'en i maj hua' jitze eeráma'can a'íimaj i yójmua'mua' maj Israel jitze ajtyáma'can.

13 Huéicaj pu pua'maquéj a' puéertaca'aj a'ájna pujmua', jo'tij i xicáj jé'ejnyinyij, ajta

huéeicaj pua'maquéj ajtyapuáj pujmua', a'ya pu ajta huéeicaque' tyá'pueertaca'aj áatyej pujmua', ajta huéeicaque' a'ájna pujmua' jo'tij i xicáj ja'ancáru'pij.

¹⁴ Ajta tamuáamuata' japuan hua'puaj i tyetyéj ataquéetime i ti japuan ájtaavijhuaca' i ti jin curiá'nami' i chajta'naj, a'íj pu'ij jitze á'yu'si'ij je'ej maj ántya'ruj i maj tamuáamuata' japuan hua'puaj ará'asej, i cánaya'aj ti hua'antyíhuoj.

¹⁵ Ajta a'íjna i ti tajapuá tyí'huiire' ti nyajamuan tyí'xajtaca'aj, a'íi pu tyi'tij iityéchooca'aj ti'ij ciyéj ti ooroj jin taavijhuaca'aj, a'íi pu a'íin pué'een i ti jin jaatyé'iten a'chu tij ve'ej i chajta'naj, ajta a'chu ti antayóhuaj i puéertaj, ajta a'chu ti ájtyeej i ti ájtaavijhuaca'.

¹⁶ Ajta i chajta'naj juxa'aj pu huatátyeevi'ca'aj, a'chu ti huatátyeej a'ya pu cha'tána'aj ooyóhuaj. Ajta i ti tajapuá tyí'huiire' a'íi pu jaatyé'itej i chajta'naj a'íjna jíme' i ciyéj, hua'puaj ví'ra'aj quiloometroj pu huatátyeej i chajta'naj, a'ya pu cha'tána'aj aantayóoj, ajta a'yan cha'tána'aj ájtyeevi'ij.

¹⁷ Aj pu'ij té'ej jaatyé'itej a'íjci i ti ájtaavijhuaca', a'ya pu'ij ájtyeej huéeicatyej japuan anxívij meetroj pu ájtyeej, ajta a'íjna i ti tajapuá tyí'huiire' a'ya pu tyeetyé'itej mati'ij tyá'mua'reej i tyétyacaa.

¹⁸ Ajta i jáxu'uj tyetyéj pu jin ájtaavijhuaca' maj a'yan jatamuá'muaj tijin diamante, ajta néijmi'i i chajta'naj, ooroj pu jin taavijhuaca'aj, ajta a'yan tya'tátaave'ej ti'ij i jájtya'huaa.

¹⁹ Ajta i ti atátaavijhuaj i ti japuan ájtaavijhuaj

í ti jin curiá'nami' í chajta'naj, naa pu tyámua' tyí'taavijhuaca'aj a'íjna jíme' í tyetyéj ti huápu'i'íj naa huasé'rín, anaquéej pu a'íjna í tyetyéj ti a'yan ántyapuaj tijin diamante, ajtahua'aj siij í zafiro ti puíricij, ajta a'íjna í ágata ti tyetyéj pué'een ti sii'hira', ajta a'íjna í tyetyéj ti huá'raa esmeralda ti ántyapuaj,

20 ajta a'íjna í ónica ti yú'xare', ajta a'íjna í cornalina ti po'vij, ajta í crisólito ti tyóomuara', ajta a'íjna í berilo ti cií tyí'tyoomuara', ajta a'íjna í topacio ti naa tyí'tyoomuara', a'íjna crisoprasa ti naa tyí'tyoomuara' ajta cií tyí'hua'raa, ajta a'íjna jacinto ti nacámuua, ajta a'íjna í amatíista ti naa tyí'nyeeri'ij.

21 A'íjna í puéertaj ti tamuáamuata' japuan hua'puaj ará'asej, a'íj pu jin taavijhuaca'aj í peerla. Ajta néijmi'i í cáayej ooroj pu jin taavijhuaca'aj ti a'yan tyí'tatzaj ti'íj í jájtya'huaa.

22 Nyajta quee tyeyúuj a jo'séj, í chajta'naj jitze, ji'nye a'íjna í tavástara', í Dios ti néijmi'i jin antyúumua'ree, a'íj mu a'íjin pué'een í tyeyúuj, ajta a'íjna í cánya'aj.

23 Ajta a'íjna jitze í chajta'naj, capu juxie've' ti í xiçáj huá'tatzavi'tya'aj nusu í máxcirie', ji'nye a'íj pu jin í Dios huányeeri'ij, ajta a'íjna í cánya'aj, a'íj pu a'íjin pué'een í tatzárij.

24 Majta a'íimaj í tyeítyee a'íj mu nyéeri'iste' ciñyej muá'ju'un í chajta'naj jitze, majta a'íimaj í maj tyihuá'ijtye' í maj a'yan huacháatimee í cháanacaj japua, a'íj mu tyu'tátuiire'sij í maj jin chíjtyaanyi'taca'aj.

25 Camu a'náj tye'tyánasij jo'tij ja'pueertaj í

chájta'naj jitze, ajta quee a'náj huatíca'aj ta'mej,

²⁶ a'íj mu jimi tyu'tátuiire'ej néijmi'i i maj tyí'ijcha'ij i maj va'cán jin tyityatatyij, majta i maj jin huápui'iñ naa huasé'rihua'aj,

²⁷ ajta quee a'náj tyi'tij ti xána'vi're' utyárutyij u chájta'naj jitze, nusu a'tij ti je'ej pua'aj tyi'tyúucha'ij, nusu i ti tyú'cuanamuaj. Sulu a'íi mu'uj i maj á'yu'si'ij i yú'xaria'ra' jitze i cánya'aj i ti hua'tá'caa mej mij jusén jin júurij.

22

A'íjna i játya'naj ajta i ciyéj ti a'áa já'sejre'

¹ A'íjna i ti tajapuá tyí'huiire' pu játya'naj naataséjraj ti naa éenye'ej muí'yej, ajta a'íjna i jájtyij júuricamej pu tyu'tá'caa. Naa pu tyí'me'estij i jájtyij ti'ij i cristal, ajta a'áa je'rányajcaa jo'tij jo'tyéjvee i ipuárij ti jitzán acájca i Dios, ajta a'íjna i cánya'aj.

² Ajta a'áa je'ta' je'cámui'yaca'aj i cáayej jitze, ajta juxa'aj i ciyéj tye'ejtyaváatima'caa jo'tij joo'ástimee i jájtyij, a'íi pu a'íin pué'een i ciyéj i maj jin júurij muá'ra'nyij, tamuáamuata' japuan hua'puaj pu pua'máj tajcaria'aj séej nyinyi'ra'aj jitze, ajta i xámue'ra', a'yaa pu tyí'huiire' mej mij a'íjna jin tyihuó'huaatye'en a'íimaj i maj séej chuéj japua jo'cháatimee.

³ Capu che' tyi'tij séeria'aj ta'mej ti je'ej pua'aj huó'uurej. A'íjna i ipuariáara'an i Dios ajta i cánya'aj, a'íi pu séeria'aj ta'mej i chájta'naj jitze, mej mij i tyeítyeristyamua'me'en jaatyáanajche.

⁴ A'íi mu jaséeraj muá'ju'un, ajta huá'cuaatze' séeria'aj ta'mej je'ej ti a'íin ántyapuaj.

5 Capu a'náj huatyática'rij a'ájna, majta a'íimaj i maj a'áa ja'chej, capu che' hua' jitze juxié'va'aj ta'mej i tatzárij, nusu i xicáj, ji'nye a'íí pu tavástara' i Dios hua'tázavi'raj ja'mej, majta a'íimaj mu tyi'ítaj muá'ju'un jusén jíme'.

6 Aj pu'ij a'yan tyinaaté'exaaaj a'íjna i ti tajapuá tyí'huiire' tijin:

—A'íí pu i nyúucarij tzáahuatyi'ra'aj jín séejre' ajta ji're'can jíme'. A'íjna i tavástara' i Dios, a'íí pu a'yan tyihuo'tá' i ju júuricamej a'íijma i maj jitzán ma'can tyí'xajtaca'aj, a'íí pu'ij ajta nyéetzij nyojo'ta'ityaca' nyej nyij tyihuo'taséjratye'en a'íijma i maj jahuiire' i Dios je'ej ti jiye'tzín atyojo're'nyesij.

7 —¡Jiye'tzín nu uvé'nyesij!

¡Che' huatótyamua've'en a'íjna i ti ja'astej je'ej ti tyé'yu'si' a'íjci i yu'xarij jitze!

8 Nyáaj, Juan, nyáaj nu jáanamuajri' nyajta jaaséej je'ej ti tyé'yu'si' a'íjna jitze i yu'xarij. Ajta nyati'ij a'yan tyáanamuajri', nyajta a'yan tyu'séj, aj nu nyij jimi tyítunutaca' a'íjci i ti tajapuá tyí'huiire', nyej nyij jaatyáanajche.

9 Ajta a'íjna a'yaa pu tyinaaté'exaaaj tijin:

—Capáj a'yan ríjcáj, ji'nye nyáaj nu nyajta jahuiire' i Dios, a'yájna pati'ij muáaj, ajta mati'ij majta a'ihuáamua' i maj Dios jitze ma'can tyí'xajtaca'aj majta néijmi'i a'íimaj i maj a'yan rícj je'ej ti tyé'yu'si' a'íjci jitze i yu'xarij. Pata'aj a'íj huatyáanajchej i Dios.

10 A'yaa pu ajta tyinaaté'exaaaj tijin:

—Capáj ja'avaataj i nyúucarij tì á'yu'si'ij a'íjna jitze i yu'xarij, ji'nye pu'ríj atyojo're'nyesij a'ájna xícáara' tì jitzán néijmi'i tye'entyipuá'rij.

11 Ajta a'íjna i tì je'ej pua'aj tyi'tyúucha'ij, che' ooj je'ej pua'aj tyi'tyúucha'ij, ajta i tì xána'vi're', che' ooj xána'visi' séjre'ej, ajta i tì jí'réenye'ej séejre' i Dios jimi, che' ooj tyámua' tyí'sejria'aj.

12 —A'yaa pu tyi'ja'yájna, nyáaj nu jiye'tzín uvé'nyesij, nyajta jaa'á'sima'aj na'mej je'ej tì siij tyi'tíj jin huaríj.

13 Nyáaj nu a'íin pué'een i ta'nájcaj, nyajta i nyaj uvé'tyajtij, nyajta a'íin pué'een i nyaj jácuaj ímuáj huaséjre, nyajta jusén jíme' séeria'aj na'mej, nyáaj nu anaquéej huataséjre tì'ij quee xu tyi'tíj séjria'ca'aj, nyajta nu a'íin pué'een i nyaj néijmi'i tya'ancuriáa'sij tì'ij tye'entyipuá'rej ijíij tì tyí'sejre'.

14 Miche' huatóotyamua've'en a'íimaj i maj tyí'jo'siccaa i tyúucaanaa tì'ij a'yan tyihuó'ci'tyij maj jáacua'nyij i táque'ra' i cíyéj i maj jin júurij huatyá'ítzeere'en, mej mij majta a'áa jo'tyájrutyej jo'tij ja'pueertaj i chájta'naj.

15 Majta apua'quéj mu jo'tyá'ítzeere'ej i maj je'ej pua'aj tyityetyúucha'ij, majta i maj tyí'chahuaaraj, majta i maj juxana'cire', majta i maj tyí'tyacui'caa, majta i maj sáanturij na'michej majta néijmi'i i tì a'yan tyihua'ráanajchi i tì hue'tzij pué'een, mej mij a'náj tina'aj tyí'hue'taj.

16 —Nyáaj, Jesús, nyáaj nu jaata'ítyaca' ja'mua jimi a'íjci i tì nyahuíire' tì'ij tyajamuaté'exaatye' mua'ajmaj mu siaj jusi'rii i tyeyúuj tzajta'. Nyáaj

nu a'íin pué'een i nyaj David jitze eeráma'can. Nyáaj nu a'íin pué'een i xú'ra'vej ti eeré'nyinyii tapuá'risima'caj.

¹⁷ Ajta i júuricama'ra' i Dios, ajta i ti oochán huatyéevichej i cánya'aj, a'yaa mu tyí'xaj tijin:
—Mupo'vé'me'.

Ajta i ti iityánamuaj, che' ajta a'yan tyu'taxáj tijin:

—Mupo'vé'me'.

Ajta i ti í'mu'uj, ajta jaxie'va'aj ti huaye'en, che' mujo'vé'me'en ajta je'en huáapua'aj jaayé'en i jájtyij i ti jin júurij huatyá'ítzeere'ej.

¹⁸ Ajta néijmi'i i maj janamuaj je'ej ti tyé'yu'si' a'íjcí jitze i yu'xarij Dios jimi ti já'ma'can, tipua'aj seequéj tyaataxáj, Dios pu puéjtzij jaatá'sij a'yájna ti ij tyé'yu'si' a'íjcí jitze i yu'xarij.

¹⁹ Ajta tipua'aj a'tíj je'cácaa joo'uunaj i ti tyé'yu'si' i yu'xarij jitze, Dios pu já'a'ri'raj i ti jaci'tyij ti jáacua'nyij i táque'ra' i ciyéj ti jin júurij já'ra'nyij, ajta quee che' jaci'tyij ti a'áa jo'tyájrutej i chájta'naj jitze ti naa een, a'yájna ti ij tyé'yu'si' i yu'xarij jitze.

²⁰ Ajta i ti a'íjna jin a'yan tyí'xaj, a'yaa pu tyí'xaj tijin:

—A'yaa pu tyi'ja'yájna, nyáaj nu jiye'tzín uvé'nyesij.

Che' a'yan tyá'ra'nyij. ¡Mupo'vé'me'
tavástara' Jesús!

²¹ Che' a'íjna i tavástara' i Jesús, che' a'íin tyámua' néijmi'caa mua'ajmaj tyajamuáacha'íin.

Cora, Santa Teresa

**Cora, Santa Teresa: I nyúucarij ti jájcua ti a'ijna
á'xaj i Tavástara' i Jesús ti Ciríistu' pue'een ajta
Salmos New Testament+**

copyright © 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Cora, Santa Teresa

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 30 Apr 2025 from source
files dated 1 May 2025
4f03662f-a4e0-5c7c-a13b-0b7002b5b8f6